Мустақиллик, Тинчлик, Ҳамкорлик

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар маҳкамасининг газетаси

14 ЯНВАРЬ, ПАЙШАНБА № 9 (514). 1993 йил.

Сотувда эркин нархда.

ФУҚАРОСИ БИЛИМДОН ЮРТ БАДАВЛАТДИР

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсатининг қарори

БУХОРО ВИЛОЯТИ ТАРКИБИДА ҚОРОВУЛБОЗОР ТУМАНИНИ ТУЗИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Раёсати ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Бухоро вилояти ҳокими ва халқ депутатлари Бухоро вилоят кенгашининг илтимослари қондирилиб, вилоят таркибида маъмурий маркази Қоровулбозор шаҳрида бўлган янги Қоровулбозор тумани тузилсин.

Қоровулбозор тумани таркибига Когон туманининг Қоровулбозор шаҳри ва Навбаҳор қишлоғи, шунингдек Бухоро тумани Лоша қишлоғи ҳудудининг «Қоровулбозор» давлат хўжалиги фойдаланиб келаётган ерлардан иборат (ушбу давлат хўжалигининг Аму-Бухоро каналининг чап қирғоқ томонидаги ерларидан ташқари) қисми берилсин.

Белгилаб қўйилсинки, Когон тумани кенгашининг янги тузилаётган Қоровулбозор ҳудудида жойлашган округлардан сайланган депутатлари Қоровулбозор тумани кенгашининг депутатлари бўладилар.

Халқ депутатлари Қоровулбозор тумани кенгаши тузилган Қоровулбозор тумани давлат ҳокимиятининг мухтор вакиллик идораси деб ҳисоблансин.

2. Ушбу қарор Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг навбатдаги сессияси тасдиғига киритилсин.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Раиси Ш. ЙЎЛДОШЕВ.

Тошкент шаҳри,
1993 йил 12 январь.

Боғдод тумани Боғдод жамоа хўжалигида бўлиб қайтган фотомухбиримиз Тоҳиржон Ҳамроқуловнинг таъкидлашича, бу ерда кузги ишлар муваффақиятли тугатилган. Айни пайтда қишки дала ишлари қизғин олиб борилмоқда. Абдуқодир Бўронов бошлиқ 4-бригада аъзолари кейинги йил мўл ҳосилига замин ҳозирлаш учун меҳнат қилишмоқда. Жамоа аъзолари шу кунларда маҳаллий ўғит тўплаш, ариқ тозалаш, майдонларга яхоб бериш каби ишларни амалга оширмоқдалар.

СУРАТДА: (юқорида) сувчи Улуғбек СОҲИБОВ.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. КАРИМОВга

Муҳтарам Ислом Абдуғаниевич!

Сизнинг Мустақил Ўзбекистонимизнинг кундан-кунга равнақ топиб боришини таъмин этувчи мунтазам ва дадил фаолиятингиз юртимизнинг барча ҳалол фуқаролари қалбига умидбахш рўшнолик олиб кирмоқда.

Айниқса, бугунги иқтисодий танглик шароитида меҳнаткашларни, хусусан, халқ таълими ходимларини ижтимоий ҳимоялаш, уларнинг моддий таъминотини имкон қадар яхшилаш борасидаги фидойи ҳаракатларингиз барча қатори, кўп минг кишилик Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика институти жамоасини ҳам янада жўшқинроқ ижодий меҳнатга ундайди. Бизнинг жамоамиз, муаллимлар ва мустақиллигимизнинг келажаги бўлмиш талабаларимиз Сизнинг бундай устивор ва изчил ғамхўрлигингизга жавобан таълим-тарбия ишларини янада яхшилашга, табиат ва жамият сирларини теранроқ тадқиқ этишга, фан ва маданият чўққиларини мукаммалроқ эгаллашга астойдил бел боғлаганлар. Биз қадди тик, фахри сарбаланд Ўзбекистонимиз шаънининг покизалиги, унинг муқаддас рамзлари бўлмиш тиниқ осмон рангидаги байроғию дадил ва одил Президентининг ҳамиша ўктамлиги, миллатнинг бирлиги, хотиржамлиги, ҳалол меҳнати, бошқалар билан аҳил-иноқлигида эканлигини тўла идрок этамиз. Бутун саъй-ҳаракатларимизни ана шу олий мақсадга қаратишни ўзимизнинг доимий бурчимиз деб биламиз.

Ушбу мурожаат умуминститут кафедра мудирлари, факультет деканлари, институт жамоат ташкилотлари вакиллари ҳамда фаолларининг қўшма мажлисида қабул қилинди.

ЁЗУВЧИЛАР БИРЛАШИШ ҲАҚИДА КЕЛИШИБ ОЛИШДИ

12 январь куни Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси билан Ўзбекистон Адиблар иттифоқи котибиятлари аъзолари учрашдилар.

Учрашувда Одил Ёқубов, Эркин Воҳидов, Жамол Камол, Саид Аҳмад, Шукрулло, Абдулла Орипов, Мирмуҳсин, Ўткир Ҳошимов, Ойдин Ҳожиева, Гулчеҳра Нуруллаева, Озод Шарофиддинов, Мирза Кенжабеклар иштирок этдилар.

Учрашув аҳли адабиётимиз келажаги ва равнақини эътиборга олиб, халқ олдидаги бурч ва масъулиятини, мустақил Давлатимиз истиқлолига ҳалол хизмат қилишни кўзлаб бир ижодий ташкилотга бирлашиш ҳақида келишиб олдилар.

Одил ЁҚУБОВ,

Ўзбекистон халқ ёзувчиси:

Инсоният босиб ўтган узоқ ва машаққатли йўлнинг ҳамма босқичларида ўз халқи, ўз миллатига ҳалол хизмат қилиш, унинг қувончларига шерик, дардларига ҳамдард бўлиш, ўз ватанининг бахти учун курашиш, Олло таоло иноят қилган бутун салоҳиятини эл истиқлолига бахшида этиш — ҳар бир истеъдод соҳибининг энг юксак ва энг муқаддас бурчи ҳисобланган. Улуғ аждодларимиз ҳазрат Навоий, Улуғбек, Бобур, Қодирий ва Чўлпонлар бу олийжаноб бурчни ҳеч қачон унутмасликни бизга васият қилишган.

Бугун биз оламшумул воқеаларнинг гувоҳи бўлиб турибмиз. Севимли ватанимиз Ўзбекистон ўз мустақиллигига, жафокаш халқимиз эса мустабид империя асоратидан қутилиб, ўз истиқлолига эришди. Республикамиз Бирлашган Миллатлар Ташкилотига қабул қилинди, уни юздан ортиқ давлат тан олди. Бугун бутун инсоният кўп машаққатлар билан мустақилликка эришган севимли юртимизнинг биринчи қадамлари ва илк муваффақиятларини катта ҳурмат ва эътибор билан кузатиб турибди. Бинобарин, айни замонда ҳалол ижодкорнинг ватан ва тарих олдидаги масъулияти бениҳоя ошди, бу масъулият барчамизни якдиллик ва иноқликка чорламоқда.

Ўрта Осиё давлатлари ва Қозоғистон Президентларининг куни кеча Тошкентда бўлиб ўтган тарихий кенгаши ҳам биз туркистонликлар учун ҳозирги мураккаб вазиятда якдиллик ва аҳилликнинг аҳамиятини яна бир бор эслатиб ўтди.

Ҳаёт ўзи илгари сурган бу юксак вазифаларни ёддан чиқармаган ҳолда, шунингдек; — адабиётимизнинг келажаги ва равнақини кўзда тутиб, ноаҳиллик ва парокандалик ҳеч бир миллатнинг эрки ва равнақига хизмат қилмаслигини, бинобарин, бугунги масъулиятли дамларда майда-чуйда низо ва нифоқлардан баланд турмоқ, Президентимиз теварагига жипсланиб, бутун истеъдодимизни мустақил давлатимиз манфаатларига бўйсундирмоқ халқимизнинг маънавий раҳнамолари ҳисобланмиш биз зиёлиларнинг тарихий бурчимиз эканлигини чуқур англаб, икки адабий ташкилот вакиллари битта ижодий ташкилотга бирлашиб, қўлни қўлга бериб, бир ёқадан бош чиқариб ишлашга, ижод қилишга келишиб олдик.

Эркин ВОҲИДОВ,

Ўзбекистон халқ шоири:

Халқимиз азалдан тонготарни муборак санайди. Уни поклик, ёруғлик, эзгулик тимсоли деб билади. Саҳарлаб кўча эшиклар очилади, ҳовлилар супурилади, уйга барака тўлсин деб ниятлар қилинади. Йил бошини ҳам тонготарга ўхшатиш мумкин. Хайрли ишлар билан бошланган йил охиригача қутлуғ ва баракали бўлади.

Шукрким, йилимиз яхши бошланди. Юртимиз дарвозаси азиз меҳмонларга — қардошларимизга кенг очилди. Халқимизнинг асрий орзуси, аждодларимизнинг армони бўлган Туркистон бирлиги йўлида катта қадам қўйилди. Тошкент учрашуви бугун оламнинг тилида. Дўст ҳавас билан, душман ҳасад билан бу учрашувни шарҳ қилмоқда. Лекин дўст ҳам, душман ҳам ҳар бири бир дунё бўлган, ўз маслаги ва сиёсатига эга бўлган беш давлат раҳбарининг бошини қовуштиролган Ўзбекистон Президентига қойил қолмоқда. Бу тарихий тадбирда улкан заковат, келажакни кўра билиш, халқ қайғусини қилиш, ўлганларнинг руҳини шод этиш — барчаси жам бўлди. Халқнинг қайғулари ҳамма замонларда шоирлар, ёзувчилар қалбини беором қилган. Шодликлари, умидли кунлари уларга илҳом берган. Барча davраларда бўлгани каби, Тошкент учрашуви ёзувчилар давраларида ҳам суҳбатнинг асосий мавзусига айланди. Мен бу суҳбатларда бир нарсага амин бўлдим: дунёқараши турлича бўлган ҳамкасбларим, одатда, бир-бирининг фикрини сира қабул қилолмайдиган «таджанг» ижодкорлар ҳам гап Тошкент учрашувига келганда юзлари ёришиб, «Хўп иш бўлди-да, бешовлон раҳбарнинг ҳам умри зиёда бўлсин», — дейдиган бўлдилар.

Савоб ишнинг олмосдек қирралари кўп бўлади. Бир замон минг бир сабаблар билан иккига бўлиниб кетган ёзувчиларнинг яқинлашувига ҳам шу хайрли иш туртки бўлди, десам адашмасман. Ахир ҳар бири бир дунё бўлган одамларнинг бошини қовуштириш мумкин экан-ку.

Куни кеча бизлар йиғилиб кўнгилдаги гапларни сўзлашиб олдик. Битта уюшма тузамиз деган қарорга келдик. Умид қиламанки, янги иттифоқимиз дилозорлик ва адолатсизликлардан йироқ бўлган, бир-бирига меҳр-оқибатли, ижодкор учун осон бўлмаган шу кунларда ҳамдам ва ҳамкор қаламкашлар бирлиги бўлади.

САХОВАТЛАРИНИ АЯШМАЯПТИ

● «МАҲАЛЛА» хайрия жамғармасининг Навоий вилояти бўлими ташкил этилди.

ЯҚИНДА бўлиб ўтган йиғилишда жамғарма бошқаруви ва тафтиш комиссияси сайланди. Режа ва вазифалар белгиланди. Вилоятдаги саноат корхоналари, меҳнат жамоалари ва саховатли кишилар жамғарма ҳисобига ҳозирдаёқ бир неча минг сўм ўтказдилар.

● Давлат мулки дахлсиздир

МАСЪУЛИЯТСИЗЛИК УЧУН... 5 МИЛЛИОН СЎМ

«Ишга совуққонлик билан муносабатда бўлиш, ўз вазифасига эътиборсизлик орқасидан Раҳматов раҳбарлик қилаётган «Дўстлик» станцияси ходимлари вилоят божхона бошқармасига 4987556 сўм 80 тийин жарима тўлашга мажбур. Ҳамда станция ходимлари Божхона Кодексининг 93-моддасига асосан божхона назоратидаги юкни бериб юборганликлари учун шу юкнинг умумий қийматига нисбатан 50 фоиз жарима тўлашлари зарур...»

Биз ушбу кўчирмани ҳаводан олиб ёзаётганимиз йўқ. Гап шундаки, 1992 йилнинг апрелидан то ноябрь ойигача Жиззах вилоятидаги Дўстлик нон маҳсулотлари комбинати номига Америка, Венгрия, Германия, Чехословакия, Польша, Франция ва Англия мамлакатларидан 617 та ваганда келтирилган 45762 тонна 845 килограмм буғдойни божхона ходимларининг рухсатисиз ва текширувисиз юк хатини молшунос кассирлар бериб юборишган. Ҳолбуки, станция ходимлари ўз ишларига ҳушёрлик билан қараб, юк хатини синчиклаб текширишганда «Божхона юки» деган тўртбурчак муҳрга кўзлари тушган бўларди.

Ушбу ҳодиса туфайли шуни алоҳида таъкидлаб ўтишни истардимки, келтирилаётган ҳар бир импорт маҳсулот учун қабул қилиб олинувчи юк божхона ходимлари томонидан текширилиб, декларация қилиниши лозим. Шундан сўнг ҳар бир декларация учун юкни олаётган корхона маҳсулотнинг умумий қиймати ҳисобидан 0,15 фоиз миқдорда божхона ҳақи тўлаши зарур. Дўстлик элеватори мудири И. Бердиев ва комплекс бошлиғи А. Қулматов эса божхона ҳақини тўлашни ҳам унутишган.

Ўз навбатида «Дўстлик» станцияси молшунос кассирлари Р. Дорофеева ва Ф. Қаипова йўл қўйган хатоларини ўз бўйинларига олишди. Энди «Дўстлик» станцияси раҳбарлари божхона ходимлари (халқаро пост бошлиғи Б. Алижонов, катта назоратчи Ш. Хожиматов)нинг ҳушёрлик билан суриштирув олиб борганликлари туфайли 4987556 сўм 80 тийин жарима тўлашга мажбурдир. Жарима тўлаш эса кимга ҳам ёқади дейсиз? Темир йўл станцияси бошлиғи ўз тушунтириш хатида «божхона ходимлари импорт юклар келганда бизнинг рухсатимизсиз очилмасин ва эгасига берилмасин», деб огоҳлантиришмаган, деган важни рўкач қилган. Ахир олдинлари келтирилган импорт моллар божхона ходимлари томонидан текширилиб, кейин юк эгаларига берилганлигини наҳотки ўртоқ Раҳматов билмаса? Қолаверса, темир йўл (устави) дастурининг 37-моддасида бу ҳақда аниқ-равшан ёзиб қўйилган-ку? Ёки ўртоқ бошлиқ темир йўл дастури билан ҳам таниш эмасмикин?

И. ХОЛМАТОВ,
божхона ходими.
Жиззах вилояти.

● Саноат корхоналарида

«ЙЎҚНИ ҲАМ ЙЎНДИРЯПМИЗ!»

— ДЕЙДИ САРИОСИЕ ТЕМИР-БЕТОН БУЮМЛАРИ КОРХОНАСИНИНГ ДИРЕКТОРИ САЙФИДДИН ЖАББОРОВ. АСЛИДА, БУ ГАП — ЧИН!

— Ижтимоий тадқиқотчилар бу йил ишлаб чиқариш ҳажмларининг кескин пасайиб кетишини йил бошиданоқ башорат қилган эдилар. Бу таназзулнинг сабаблари кўп. Шунинг учун гапни эришилган натижалар-тўқсон иккинчи йил натижаларидан бошласак.

— Жуда яхши. Кўп ўртоқлар режалаштиришни бекор қилиш керак, дейишмоқда. Аммо менинг фикримча, режалаштирмасдан туриб ҳеч иш қилиб бўлмайди. Шунинг учун биз ҳар доимгидек йиллик ишларимизни белгилаб олганмиз. Бу рақамлар юқори ташкилотларнинг тасдиғидан ўтган. Ишларни мувофиқлаштириш учун шу нарса керак. Шундай қилиб, биз йиллик планни ўн ойда бажардик. Ўн бир ойда ўн бир минг куб метр турли хил қурилиш маҳсулотлари ишлаб чиқардик.

— Қайси идорага борсангиз, гапни танқисликдан бошлашади. Ана шу танқислик ишлаб чиқариш кўламларига путур етказмоқда. Сизларда эса...

— Ҳеч бир ташкилот танқисликнинг жабрини бизчалик тортмаган бўлса керак. Чунки биз учун энг зарур бўлган нарса — арматура. Йилига бир неча минг тоннадан зиёд ана шундай металл ишлатамиз. Ўзингиз биласиз, ҳозир арматура олтиндан қиммат бўлиб кетди.

— Мана, топибсизлар-ку?

— Тўрт-беш одамимиз Россиянинг шаҳарларидан бери келмайди. Ишлаб чиқаришни тўхтатмаслик учун нимаики лозим бўлса шуни қилаяпмиз.

— Корхоналар хусусийлашиб кетгандан сўнг бундай гаплар янаям авж олса керак?

— Билмайман. Аммо шу тўқсон иккинчи йил ишлаб чиқарувчилар учун жуда қийин бўлди. Бизни нархларнинг қўнимсизлиги қийнади. Металл кун сайин қимматлашиб бораяпти. Темир йўл харажатлари ҳам шундай. Буларнинг ҳаммаси йиғилиб хўжалик юритишни жуда мушкуллаштириб юборди. Энди планларнинг ошириб бажарилишига келсак, биз планларни бажариш учун эмас, эҳтиёжни қондириш учун ишладик. Чунки бутун Ўзбекистон ана шу танқисликни бошдан кечирмоқда. Россиядан қурилиш материалларининг, айниқса, ёғочнинг келиши кескин камайгандан сўнг темир-бетон буюмларига бўлган эҳтиёж ортди. Биз нафақат Сурхондарёга, балки Хоразм, Бухоро, Қашқадарё вилоятлари ва Қорақалпоғистон Республикасига ҳам қурилиш материаллари етказиб берамиз.

— Цементни Навоийдан олар экансизлар. Кўп бўлса керак?

— Баъзи масалаларнинг бизнинг фойдамизга ҳал қилишда республика «Агрострой» бирлашмасининг ёрдами катта бўлаяпти. Баъзан республика миқёсидаги раҳбарларни боқимандаларга чиқариб қўйишади. Бундай эмас. Барибир мувофиқлаштирувчи идора керак. Бўлмаса ортиқча ҳаракат ва харажатлар кўпайиб кетади.

— Ҳозир, одатда гапни кўпроқ молиявий аҳволдан бошлашади...

— Ўн бир ойда соф фойда уч юз қирқ икки минг сўмни ташкил этди. Даромад қанча кўп бўлмасин, харажат ҳам кам бўлмаяпти-да. Ҳамма ёқда қимматчилик. Бундай шароитда соф фойда ҳақида гапиришнинг ўзи мушкул. Заводимиз қошида шиша идишлар ишлаб чиқарадиган махсус завод қураяпмиз. Насиб бўлса, келгуси йилнинг баҳорида дастлабки маҳсулотни беради.

— Айтмоқчи, ишчиларнинг ойлиги қандай?

— Бизда ҳозирча ўртача беш минг сўмдан тўғри келаяпти. Аммо бу талабга жавоб бермайди. Ўн минг сўмга етказмасак бўлмайди.

Суҳбатдош:
Р. ТОЖИДДИН,
«Халқ сўзи»нинг мухбири.

Ўзбекистон Республикасининг Қонуни

«ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ФУҚАРОЛАРИДАН, АЖНАБИЙ ФУҚАРОЛАРДАН ВА ФУҚАРОЛИГИ БЎЛМАГАН ШАХСЛАРДАН ОЛИНАДИГАН ДАРОМАД СОЛИҒИ ТЎҒРИСИДА» ҲАМДА «КОРХОНАЛАР, БИРЛАШМАЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАРДАН ОЛИНАДИГАН СОЛИҚЛАР ТЎҒРИСИДА»ГИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҚОНУНЛАРИГА ЎЗГАРТИРИШ ВА ҚЎШИМЧАЛАР КИРИТИШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши **қарор қилади:**

I. 1991 йил 15 февралдаги «Ўзбекистон Республикаси фуқароларидан, ажнабий фуқаролардан ва фуқаролиги бўлмаган шахслардан олинадиган даромад солиғи тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1991 йил, № 4, 88-модда), Ўзбекистон Республикасининг 1991 йил 14 июндаги Қонуни билан (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1991 йил, № 8, 191-модда), 1991 йил 20 ноябрдаги Қонуни билан (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1992 йил, № 1, 49-модда), 1992 йил 14 январь ва 2 июлдаги қонунлари билан киритилган ўзгартишлар билан) қуйидаги ўзгартиш ва қўшимчалар киритилсин:

1. 3-модда 1-бандининг «р» бандчасидаги «солиқ солинмайдиган минимумнинг бир ярим баробаригача» деган сўзлар «солиқ солинмайдиган минимум ойлик миқдорининг бир ярим баробаригача» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

2. 3-модда 1-бандининг «с» бандчасидаги «йилига солиқ солинмайдиган минимумнинг уч баробаригача» деган сўзлар «йилига солиқ солинмайдиган минимум ойлик миқдорининг уч баробаригача» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

3. 4-модда 1-бандининг «а» бандчаси «Ўзбекистон Республикаси қонунларида белгиланган» деган сўзлардан кейин «йиллик» деган сўз билан тўлдирилсин.

4. 8-модданинг 1-бандида келтирилган жадвал қуйидагича таҳрирда баён этилсин:

Солиқ солинадиган йиллик даромаднинг миқдори (солиқ солинмайдиган минимум чегирилган ҳолда)	Солиқ суммаси
иш ҳақи солиқ солинмайдиган ойлик минимуми 36 баробари миқдоригача	14 фоиз
иш ҳақи солиқ солинмайдиган ойлик минимуми 36 баробари (+1 сўм) миқдоридан 48 баробари миқдоригача	солиқ солинмайдиган ойлик минимуми 36 баробари миқдоридан олинадиган солиқ +36 баробаридан ортиқ сумманинг 16 фоизи
иш ҳақи солиқ солинмайдиган ойлик минимуми 48 баробари (+1 сўм) миқдоридан 60 баробари миқдоригача	солиқ солинмайдиган ойлик минимумнинг 48 баробари миқдоридан олинадиган солиқ +48 баробаридан ортиқ сумманинг 20 фоизи
иш ҳақи солиқ солинмайдиган ойлик минимуми 60 баробари (+1 сўм) миқдоридан 90 баробари миқдоригача	солиқ солинмайдиган ойлик минимумнинг 60 баробари миқдоридан олинадиган солиқ +60 баробаридан ортиқ сумманинг 30 фоизи
иш ҳақи солиқ солинмайдиган ойлик минимуми 90 баробари (+1 сўм) миқдоридан 120 баробари миқдоригача	солиқ солинмайдиган ойлик минимумнинг 90 баробари миқдоридан олинадиган солиқ +90 баробаридан ортиқ сумманинг 40 фоизи
иш ҳақи солиқ солинмайдиган ойлик минимуми 120 баробари (+ 1 сўм) миқдори ва ундан юқори	солиқ солинмайдиган ойлик минимумнинг 120 баробаридан олинадиган солиқ +120 баробардан ортиқ сумманинг 50 фоизи

5) 8-модда 1-бандининг иккинчи қисми «фавқулодда ҳолларда» деган сўзлардан кейин «12 фоиздан кам бўлмаган миқдорда» деган сўзлар билан тўлдирилсин.

II. 1991 йил 15 февралдаги «Корхоналар, бирлашмалар ва ташкилотлардан олинадиган солиқлар тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикасининг Қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1991 йил, №4, 86-модда), 1991 йил 14 июндаги қонуни билан (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1991 йил, № 8, 191-модда), 1991 йил 20 ноябрдаги Қонуни билан (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1992 йил, № 1, 50-модда), 1992 йил 14 январь ва 2 июлдаги қонунлари билан киритилган ўзгартишлар билан) қуйидаги ўзгартиш ва қўшимчалар киритилсин:

1. Муқаддимадан «экспорт-импорт солиғи» деган сўзлар чиқариб ташлансин.

2. Муқаддима қуйидагича мазмунда бўлган қисм билан тўлдирилсин:

«Маҳсулотлар жўнатилганлиги, ишлар бажарилганлиги ва хизматлар кўрсатилганлиги тўғрисидаги ҳисоб-китоб ҳужжатлари тақдим этилса, ушбу Қонунга биноан маҳсулотлар, ишлар ва хизматлар реализация қилинган ҳисобланади».

3. 3-модданинг 2-банди қуйидагича таҳрирда баён этилсин:

«2. Ушбу Қонунда маҳсулот (ишлар, хизматлар)ни реализация қилишдан келган тушум дейилганда жўнатилган маҳсулот, бажарилган иш ва кўрсатилган хизмат учун тақдим этилган ҳисоб-китоб ҳужжатлари бўйича олинган сумма тушунилади».

4. 3-модданинг 3-бандидаги «сотиб олинган» деган сўзлар «тақдим этилган» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

5. 4-модданинг иккинчи хат бошиси «мол-мулкка, транспорт воситаларининг эгаларига солинадиган солиқлар» деган сўзлар билан тўлдирилсин.

6. 4-модданинг саккизинчи хат бошисидаги «ва савдо маркасидан фойдаланиш» деган сўзлар «савдо маркасидан фойдаланиш ва сотиб олинадиган брокерлик ўринлари» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

7. 4-модданинг ўн бешинчи хат бошиси қуйидагича таҳрирда баён этилсин:

«реклама учун амалдаги меъёрлар бўйича кетган харажатлар суммаси».

8. 4-модданинг ўн еттинчи хат бошиси чиқариб ташлансин.

9. 5-модданинг 3-банди чиқариб ташлансин.

10. 6-модда 1-бандининг иккинчи қисмидаги «30» рақами «35» рақами билан алмаштирилсин.

Шу банд қуйидагича таҳрирдаги қисм билан тўлдирилсин:

«Фан ва илмий хизмат кўрсатиш корхоналари учун солиқ ставкалари Вазирлар маҳкамаси томонидан алоҳида тартибда белгиланади».

11. 6-модданинг 2-банди чиқариб ташланиб, умуман 6-модда ва 6-модда 1-банди биринчи хат бошисининг тартиб рақамлари тегишинча ўзгартирилсин.

12. 6-модда 3-бандининг иккинчи қисмидаги «15» рақами «10» рақами билан алмаштирилсин.

13. 9-модданинг «е» бандидаги «ўз устав» деган сўзлар «хайрия» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

14. 9-модданинг «о» банди қуйидагича таҳрирда баён этилсин:

«о) Қизил Ярим ой жамияти корхоналари ва ташкилотлари асосий фаолиятлари бўйича жамиятнинг хайрия вазифаларини бажаришда тўлиқ фойдаланиш шарти билан;»

15. 9-модда қуйидаги таҳрирдаги «п» банди билан тўлдирилсин:

«п) ижодий уюшмалар ва уларнинг корхоналари асосий ишлаб чиқариш фаолиятидан олган ва ижодий уюшмаларнинг устав фаолиятини бажариш учун сарфлайдиган даромадлари».

16. 11-модда қуйидагича таҳрирдаги тўртинчи банд билан тўлдирилсин:

«4) Ўзбекистон Республикаси инвестиция дастурига киритилган лойиҳаларга капитал маблағлар ажратаётган чет эл капитали иштирокидаги биргаликдаги корхоналар ўз ишининг дастлабки беш йилида.»

17. 12-модданинг учинчи хат бошисидаги биринчи гап қуйидаги таҳрирда баён қилинсин:

«Ишлаб чиқаришни инвестициялашга, конверсиялашга, шунингдек озиқ-овқат маҳсулотлари, бинокорлик материаллари, халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни инвестициялашга олинган қарзларни қоплашга кетадиган сарф-харажатларнинг 50 фоизига».

18. 12-модданинг саккизинчи хат бошисидаги «ижодий уюшмалар» деган сўзлар чиқариб ташлансин.

19. 12-модда сўнгги қисмидаги «ва ўзга хайрияларга» деган сўзлардан кейин қуйидагича таҳрирдаги янги хат бошилар билан тўлдирилсин:

«мулкчилик шаклидан қатъи назар, корхоналарнинг ногиронларга мўлжалланган ижтимоий-маданий иншоотлар, спорт иншоотлари қуришни, улар учун асбоб-ускуналар олишни, уларни сақлашни пул билан таъминлашга ажратадиган маблағга;

(ишловчилар сони 34 нафардан кам бўлмаган корхоналарда) белгиланган меъёрдан ортиқча равишда ишга жойлаштирилган ногиронларнинг ҳар 2,5 фоизининг даромадидан олинадиган солиқнинг бир фоизига тўғри келадиган миқдорга;

чет эл капитали иштирокидаги корхоналар даромадининг ишлаб чиқаришни кенгайтириш, технологияни янгилаш ва ижтимоий дастурларни рўёбга чиқариш учун қайта инвестициялайдиган қисмига.»

20. 17-модданинг сўнгги хат бошиси қуйидагича таҳрирда баён этилсин:

«Ўзбекистон Республикаси ҳудудида импорт товарларини (ишларини, хизматларини) ва товарларни (ишларни, хизматларни) чет эл валютасида реализация қилиш оборотлари».

Ушбу модда қуйидагича таҳрирдаги қисм билан тўлдирилсин:

«Акцизларга тенглаштирилган товарлар бўйича қўшилган қийматга солинадиган солиқни ҳисоблаб чиқишда акцизлар суммаси солиқ солинаётган оборотга қўшилади.»

21. 18-моддадаги «30» рақами «25» рақами билан алмаштирилсин.

22. 19-модданинг 1, 2 ва 4-бандлари чиқариб ташланиб, модда бандларининг тартиб рақамлари тегишинча ўзгартирилсин.

23. 19-модданинг 24-банди:

«аҳолига қарашли автомобилларни ремонт қилиш ва уларга техника хизмати кўрсатиш борасидаги хизматлар» деган сўзлар билан тўлдирилсин.

24. 19-модда қуйидагича таҳрирдаги 28, 29 ва 30-бандлар билан тўлдирилсин:

«28) стенография хизматлари;

29) ваколатли давлат ташкилотлари ўтказадиган экологик экспертиза хизматлари;

30) корхоналар, муассасалар, ташкилотлар ва фуқароларнинг мол-мулкини ҳимоя қилиш бўйича ички ишлар идоралари ҳузуридаги идорадан ташқари қўриқлаш хизматлари (фуқароларнинг квартираларига ва халқ хўжалиги объектларининг биноларига асбоб-ускуналар ўрнатиш ва қўриқлаш, ёнғиндан ҳимоя қилиш сигнализациялари монтаж қилиш борасидаги хизматлар бундан мустасно).»

25. V боб чиқариб ташланиб, кейинги боблар ва моддаларнинг тартиб рақамлари тегишинча ўзгартирилсин.

26. 28-модда қуйидагича таҳрирда баён этилсин:

«Ўзбекистон Республикасидан ташқарига хом ашё ресурслари ва маҳсулотлар реализация қилувчи корхоналар солиқ тўловчилар ҳисобланади».

27. 30-модда қуйидагича таҳрирда баён этилсин:

«Корхоналарнинг мол-мулкига 1 фоиз ставка бўйича солиқ солинади.

Ҳисоблаб чиқарилган солиқ суммаси мажбурий тўлов тарзида биринчи навбатда маҳсулот ишлаб чиқариш (ишлар бажариш, хизматлар кўрсатиш) учун кетган харажатларга ажратган ҳолда бюджетга ўтказилади».

28. 39-модда қуйидагича таҳрирда баён этилсин:

«Ушбу Қонунни татбиқ этишга доир йўриқномалар Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамаси ҳузуридаги Бош давлат солиқ бошқармаси томонидан биргаликда чиқарилади».

Ўзбекистон Республикасининг Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1992 йил 9 декабрь.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ КЕНГАШИНИНГ ҚАРОРИ

«ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ФУҚАРОЛАРИДАН, АЖНАБИЙ ФУҚАРОЛАРДАН ВА ФУҚАРОЛИГИ БЎЛМАГАН ШАХСЛАРДАН ОЛИНАДИГАН ДАРОМАД СОЛИҒИ ТЎҒРИСИДА»ГИ ҲАМДА «КОРХОНАЛАР, БИРЛАШМАЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАРДАН ОЛИНАДИГАН СОЛИҚЛАР ТЎҒРИСИДА»ГИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҚОНУНЛАРИГА ЎЗГАРТИШ ВА ҚЎШИМЧАЛАР КИРИТИШ ҲАҚИДА»ГИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҚОНУНИНИ АМАЛГА КИРИТИШ ТАРТИБИ ХУСУСИДА

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. «Ўзбекистон Республикаси фуқароларидан, ажнабий фуқаролардан ва фуқаролиги бўлмаган шахслардан олинадиган даромад солиғи тўғрисида»ги ҳамда «Корхоналар, бирлашмалар ва ташкилотлардан олинадиган солиқлар тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида»ги Қонун 1993 йил 1 январдан бошлаб амалга киритилсин.

2. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамаси бир ой муддат ичида:

— корхоналар, бирлашмалар ва ташкилотлардан, шу жумладан фан ва илмий хизмат кўрсатиш соҳасидаги корхоналар учун даромад солиғи ставкаларини белгиласин;

— ҳукуматнинг, вазирликлар ва идораларнинг меъёрий ҳужжатларини уқтириб ўтилган Қонунга мувофиқлаштирсин;

— ушбу Қонуннинг ижро этилишини таъминловчи меъёрий ҳужжатларни қабул қилсин.

Ўзбекистон Республикаси
Олий Кенгашининг Раиси
Ш. ЙЎЛДОШЕВ.

Тошкент шаҳри,
1992 йил 9 декабрь.

• Кўнгил изҳори

НУРГА ТАЛПИНГАН ЭЛ ҚОМУСИ

Мустақкам қонун асосида мамлакатни адолат билан бошқарадиган юртбошига эга бўлиш, ҳуқуқий давлатда яшаш — халқимизнинг асрий орзуси эди. Бу бадиий адабиётда ҳам ўз инъикосини топган. Айниқса, Алишер Навоий сингари буюк даҳолар буни чуқур ҳис этган, асарларида акс эттирганлар.

Хусусан, «Хамса»нинг илк достони «Ҳайрат улаброр» шу нуқтаи назардан ҳам киши диққатини жалб этади. Достоннинг султонлар ҳақидаги учинчи мақолотидан сўнг Шоҳи Ғозий (султон Ҳусайн Бойқаро) ҳаётидан олинган бир ҳикоят келтирилади:

... Ҳокимият тепасига чиқиб адолат ўрнатган подшоҳ (султон Ҳусайн Бойқаро) кунлардан бир кун сайрга чиқади. «Шефтазол» — аламзада кампир унинг этагини тутиб, шариат қозиси олдида жавоб бериши лозимлигини ундан талаб қилади:

Нолаву афғон чекибон
тортиб оҳ
Дедиким: «Эй шоҳи
шариат паноҳ,
Қилғум агар адл эса
маръий букун,
Сенинг ила даъвийи
шаръий букун
Шарт шуким, айлама
маҳкам итоб
Маҳкаман шаърда
бергил жавоб».

Буни эшитган шоҳ: «Агар шариат қонуни талаб қилса, мен жоним билан розиман», дейди. Шундан сўнг даъвогар кампир ва адолатли подшоҳ шариат қозиси ҳузурига боришади.

Кампир ўзининг яккаю ягона ўғлини подшоҳ тожтахт учун жанг олиб борган чоғда ўлдирганини айтиб, подшоҳ устидан шариат қозисига арз қилади. Қози иккита гувоҳ келтиришни талаб қилади. Келтирилган гувоҳлар кампирнинг даъвоси тўғри эканлигини тасдиқлайдилар.

Адолатли подшоҳ ўз гуноҳига иқрор бўлади ва «Шариат қозиси ҳукм чиқарса, мен жонимни беришга ҳам тайёрман» деб, бўйнини рўмол билан боғлайди ва кампирнинг қўлига қилич ҳамда олтин беради:

Деди: «Қасос айласанг
олдингда бош,
Сиймни ол, гар
ғаразингдур маош.
Мен эдим ул амрда
беихтиёр,
Ҳар не сен этсанг
манга на ихтиёр».

Подшоҳнинг адолатлигини кўрган кампир лол қолади ва ҳатто бу адолат учун жонини беришга тайёрлигини изҳор қилади.

Демак, буюк давлат арбоби ва мутафаккир шоир Алишер Навоий қонун олдида шоҳ ҳам, гадо ҳам тенг бўлган жамиятни, яъни ҳуқуқий давлатни орзу қилган эди.

Мана, мустақил Ўзбекистон Республикасининг биринчи Конституцияси қабул қилинди. Ҳуқуқий давлат ўзининг ҳуқуқий пойдеворига эга бўлди. Унинг 18-моддасида «Барча фуқаролар бир хил ҳуқуқ ва эркинликларга эга бўлиб, жинси, ирқи, дини, ижтимоий келиб чиқиши, эътиқоди, шахси ва ижтимоий мавқеидан қатъи назар, қонун олдида тенгдирлар», деб ёзиб қўйилган.

...Нурга талпинган эл ўз Қомусига эга бўлди.

Бу ўринда Конституция комиссиясининг, лойиҳани муҳокама этишда фаол қатнашган доно халқимизнинг ва ниҳоят, Президентимиз Ислом Абдуғаниевич Каримовнинг хизматлари беқиёс эканлигини қайд этиш лозим. Агар Конституция ҳуқуқий давлат учун ҳуқуқий асос бўлган бўлса, Ислом Абдуғаниевич Каримовнинг «Ўзбекистоннинг ўз истиқлол ва тараққиёт йўли» номли китоби (Тошкент, «Ўзбекистон» нашриёти, 1992 й.) иқтисодий ва сиёсий жиҳатдан мураккаб бўлган ҳозирги пайтда мустақиллик йўлидан оғишмай шахдам қадам ташлаётган Ўзбекистон халқлари учун дастурий аҳамиятга эга бўлган ҳужжатдир. Чунки унда мустақил Ўзбекистоннинг халқаро ҳамжамиятдаги ўрни, нурга талпинган халқимизнинг адолатли, инсонпарвар жамият қуриш йўлидаги мақсад ва интилишлари катта ҳаётий ва сиёсий тажрибага эга бўлган давлат арбобининг фалсафий мушоҳадалари нуқтаи назаридан талқин этилган ва шу йўлдаги аниқ вазифалар белгилаб берилган.

С. ХИДИРНАЗАРОВ,
Қ. БЕРДИЕВ,
Самарқанд тиббиёт институти ўқитувчилари.

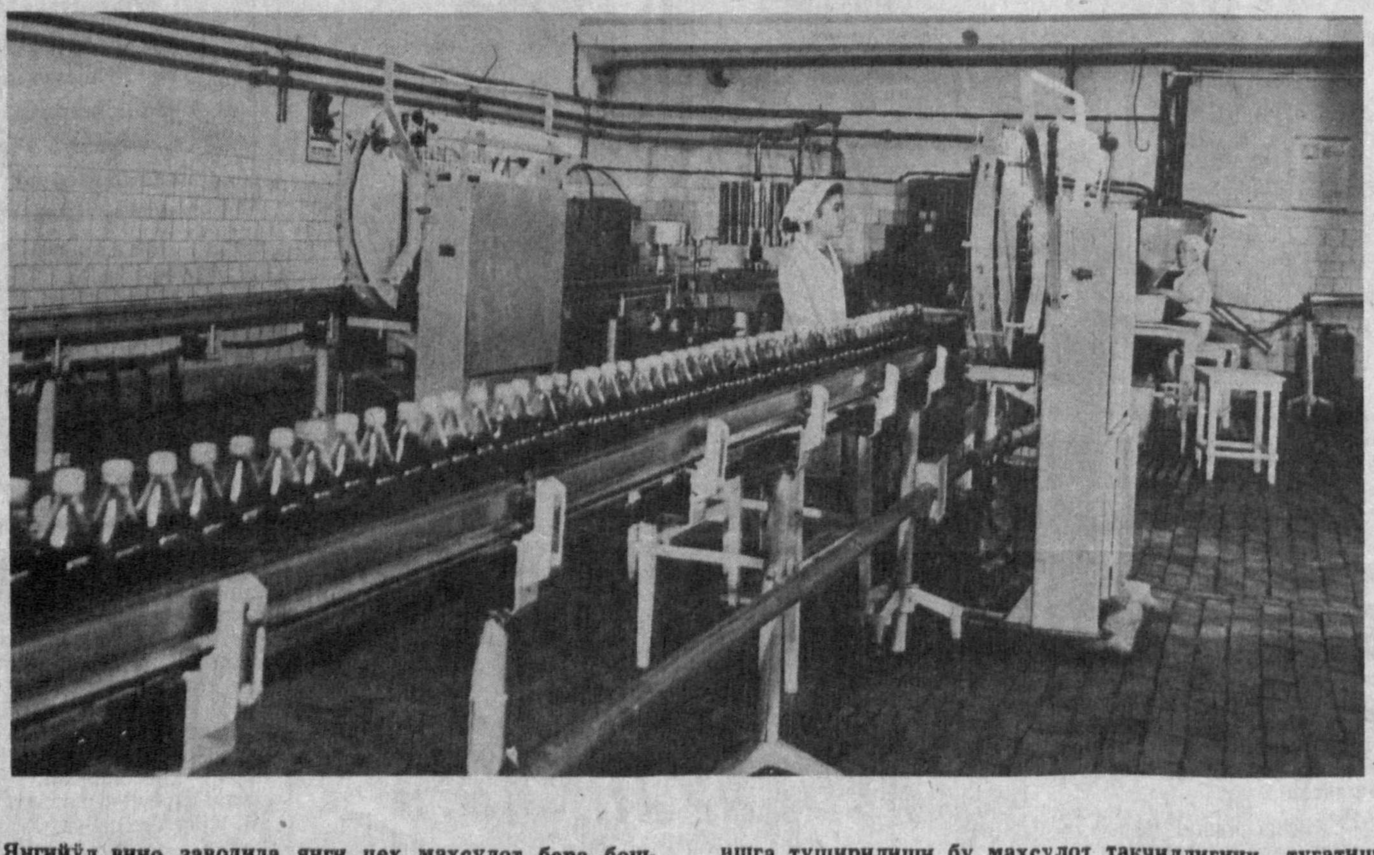

Янгийўл вино заводида янги цех маҳсулот бера бошлади. Вино заводининг директори Жўра Марупов билан суҳбатлашганимизда янги цехда вино, арoқ, коньяк ва узум соклари ишлаб чиқарилишини айтди. Бу цехнинг ишга туширилиши бу маҳсулот тақчиллигини тугатишга маълум ҳисса қўшса, ажабмас.

СУРАТДА: янги цехнинг кўриниши.

В. ПАНОВ олган сурат.

• Дилдаги гаплар

МЕҲНАТ — БАХТ КАЛИТИ

Муталибжон ҚАРИМОВ, Ўзбекистон Республикаси халқ депутати, Охунбобоев тумани маҳаллий саноат комбинатининг директори

— Мен ҳозир ҳам юртимиз тарихига олтин ҳарфлар билан битиладиган Ўзбекистон Олий Кенгашининг XI сессияси таассуротлари таъсирида юрибман, десам муболаға бўлмайди. Сессияда жумҳуриятимизнинг бугунги куни, порлоқ эртаси акс этган дунёдаги энг тараққийпарвар, ривожланган, демократик тамойиллар асосига қурилган давлатлар тажрибаси асосида тайёрланган мустақил Ўзбекистон Конституцияси учун овоз берганимдан бахтиёрман. Балки, бу менинг ҳаётимдаги энг қувончли, бир умр эсда қоладиган воқеадир.

Янги йилга янги қомус, янги тилак, орзу-умидлар билан қадам қўйдик. Энг аввало, хонадонларимиз тинч, юртимиз обод бўлсин. Ҳар бир оиладан қут-барака, файз аримасин. Бугунги кундаги қийинчиликлар ўткинчи эканлиги, турмушимиз яқин вақтлар ичида фаровон, тўкин-сочин бўлишига ишончим комил. Истагим — барча фуқаролар бунга ишонсинлар. Шундай пок, холис ният билан яшаб, меҳнат қилсинлар. Эндигина истиқлолнинг ойдин йўлига чиққан она юртимизни ривожланган мамлакатлар қаторида кўриш ҳаммамизнинг олий мақсадимиз.

Оловиддин САТТОРОВ, вилоят кенгаши депутати, Фарғона туманидаги Бобур номли жамоа хўжалиги бошқарувининг раиси:

— Яқинда Тожикистоннинг Қўрғонтепа воҳасидан келган бир гуруҳ кишилар билан мулоқотда бўлиб қолдим. Юрт тинчи бузилган, хонадонлари вайрон бўлган бу кишиларнинг фиғонидан ўт чиқади, ўзларини қўярга жой топиша олмайди. Улар биродаркушлик уруши, хунрезликнинг бош сабаби республика илгариги раҳбариятининг қатъиятсизлиги, қалтис вазиятларда саросимага тушиб эсанкираб қолишида эканлигини куйиниб гапирдилар. Шундай кунларда юртимизга вазиятни тўғри илғаб оладиган адолатли, оқил, халқпарвар, шунингдек, қатъиятли, интизом ва тартибни ўрната оладиган раҳбар Ислом Абдуғаниевич Каримов юртбошилик қилаётганидан фахрланиб кетасан. Президентимизнинг олиб бораётган оқилона сиёсати туфайли юртимиз тинч, дастурхонларимиз бекаму кўст, хавотирсиз яшаб, меҳнат қилаяпмиз. Фарзандларимиз бағримизда.

Тинч, осойишта, баракали меҳнат қилиш учун ҳамма нарса муҳайё. Биргина мисол: хўжалигимиз пландан ташқари ҳамда тайёрланган пахтанинг 15 фоизи ҳисобидан 200 тонна тола жамғардик. Бу ҳозирги ҳисоб-китобда 80 миллион деган гап. Шунинг ўттиз фоизини аъзоларимизга улашамиз. Жами колхозчиларга тарқатиладиган иш ҳақи ва қўшимча ҳақ 60 миллиондан ортиши кутилмоқда. Даромаднинг мўмай бўлиши хўжаликнинг ҳамма тармоқларида ҳам дадил, ишонч билан фаолият кўрсатишга имконият яратди. Фақат 1992 йилнинг ўзида Саткак қишлоғида беш миллион сўмга миллий услубдаги чойхона қурилди. Қишлоғимизга 12 километр газ, 6 километр сув қувурлари ўтказилди. 12 километр масофадаги ички йўлларга асфальт тўшалди, 50 ўринли қишлоқ шифохонаси, савдо дўконлари ишга туширилди.

Шундай эмин-эркин, тинч, иқтисодий жиҳатдан бировга қарам бўлмай меҳнат қилишга имконият яратиб берганлиги учун жумҳурият раҳбарияти, шахсан юртбошимиз Ислом Каримовдан беҳад миннатдормиз.

Н. СОБИР ёзиб олди.

• Ташвишли бонг

«ТОШКЕНТИМ, СЕНГА НИМА БЎЛДИ?»

ШАҲАР ҲОКИМИЯТИ ДИҚҚАТИГА

Мен олтмишинчи, етмишинчи йилларда Тошкентда ўрта ва олий илмгоҳларни тугатганман. Бу улуғ шаҳарни жонимдан яхши кўраман ва ҳурматлайман. Унинг чиройи ҳақида кўп жойларда оғзимни тўлдириб, мақтаниб ҳам юраман.

Бироқ Тошкентга анчадан буён боролмай қолувдим. Яқинда, аниқроғи, 1992 йилнинг 15 декабрь куни иш битириш учун тўхтаб ўтишимга тўғри келди. Шаҳарни тўйиб томоша қилдим. Таниш-билишлар билан дийдорлашдик. Кўп жойлар ўзгариб кетибди. Айниқса, метронинг гўзаллиги, маззалигини айтмайсизми? Тўғриси, пойтахтимиз Овруподаги ман-ман деган шаҳарлардан қолишмайди.

Аммо пойтахтимиз кўчакуйларидаги, боғ ва майдонларидаги аҳвол мени қаттиқ ташвишга солди. Масалан, Горький метроси бекатидан чиқадиган жой писта пўчоғи билан қопланган, ифлос. Худди шундай манзарани Алишер Навоий бекати, Темир йўл шоҳ бекатлари, автобус бекатлари, ҳатто 83 ва 96 йўналиш бўйича қатновчи автобуслар салонларида ҳам кўриш мумкин. Айниқа, Хоразм кўчасидаги чиройли, ноёб биноларнинг аҳволи, чанг босиб ётган ойналарини кўриб, «Оҳ, Тошкентим, не кунларга тушиб қолдинг?» — деб юборасан киши.

Умуман қаерга бормай, чанг, ахлат, писта, ер ёнғоқ пўчоқлари тўлиб кетганини кўриб изтиробга тушдим.

Бунинг устига бу улкан ва чиройли шаҳарда яна бир бемаъни қилиқ одат бўлибди: қаёққа қараманг олдингиздан йўғон-йўғон кўппак етаклаган одамлар чиқади. Бўш, эгасиз юрган санғи итларни айтмайсизми? Ўзбекистон меҳмонхонаси олдида, шундоқ кўз ўнгимда, 28—96 ТНГ номерли енгил автомашина катта бир итни йўлнинг ўртасида босиб, ўлдириб кетди. Энг баланд «Чорсу» меҳмонхонаси олдиларида ҳам шу аҳвол: итлар тўдатўда бўлиб, қувлашиб юришибди. Бу ҳам етмагандай, айрим одамлар итларини айни кўриб кўзинг қувонадиган кўкаламзор майдонларга олиб чиқиб сайр қилдирадиган, бўшантирадиган одат чиқаришибди.

Бундай тартибсизликлар, номаъқул ифлосгарчиликларни шаҳар ҳокимияти, коммунал хўжалиги санитария-эпидемиология хизмати раҳбарлари наҳотки кўрмаса, билмаса!

М. МАМАЖОНОВ,
Андижон вилояти, Хонобод шаҳар кенгаши депутати, меҳнат фахрийси.

АНЖУМАННИНГ ЯХШИ НИЯТИ

Йигирманчи аср фан ва техникасининг чала инқилоби атроф-муҳитга ўз таъсирини ўтказмай қолмади.

БОЗОР иқтисоди деган сиёсат яна завод ва фабрикаларни кўпайтиришни тақозо этмоқда. Яқинда Ўзбекистон Республикаси Фан ва техника давлат комитети республика Муҳандислар академияси Навоий вилоят ҳокимлиги билан биргаликда ана шу муаммоларга бағишлаб йиғилиш ўтказди.

Илгари Навоий шаҳар экологияси билан собиқ марказ бошқарув органлари шуғулланарди. Чунки Навоий умумиттифоқ тасарруфидаги шаҳар эди. Бугун умумиттифоқ деган гап йўқ. Республиканинг энг йирик саноат шаҳрида атроф муҳитни яхшилашга эътиборни сусайтириб бўлмайди, деб таъкидлашди йиғилиш қатнашчилари.

Дарвоқе, Абу Али ибн Сино «Агар ҳавода чангғубор бўлмаса, инсон 1000 йил умр кўради» деб башорат қилганди. Тоғдай тиласанг, тепадай беради дейишади-ку.

М. МАРДИЕВ.

Ҳамза номидаги Ўзбекистон Давлат мукофотига номзодлар

ЖАҲОНГИР ИСКАНДАР ТАЗАРРУСИ

«Кўнгил янгилик қидирар...» деган эди Чўлпон бир ўринда. Бу фикрни қайси муносабат билан айтганидан қатъи назар, инсон янгиликсиз яшай олмайди,. Шу маънода ҳам биз социализм даврида кўпчиликни ташкил этувчи бир хил рангдаги адабиёт ва санъат асарларидан чарчаган эдик. Айниқса, ҳақиқий зиёли турфа рангларсиз яшай олмайди, бир хилликка асосланган, ягона ғояга бўйсундирилган санъат ҳам уни борган сари ўлдириб боради.

Ҳаётимиздаги кейинги йиллардаги ўзгаришлар, санъаткорларимизнинг сийқаси чиққан ғоявий ёки енгил-елпи санъатдан йироқ-[illegible] юриб, ўзининг алоҳида йўлини топишга интилиши санъат ва адабиётни бойита бошлаяпти.

Янгилик бўлган асарлар сирасига Аброр Ҳидоятов номидаги театрда Алишер Навоийнинг «Садди Искандарий» достони асосидаги «Искандар» фожеаси (пьеса муаллифи Шуҳрат Ризаев, режиссёр Баҳодир Йўлдошев)ни ҳам дадил қўшиш мумкин. Бизнингча, бу асарга хос бўлган бир жиҳат — ноанъанавийлик, аниқроғи, бизнинг ўзбек томошабинлари ўрганган асарлардан фарқ қилишидир. Аслида, анъанавий йўналишдан устун туриб ўз мустақил ёндашувини бериш турфа рангликка, маҳоратга олиб келади. «Искандар» пьесасини муайян бадиий дидга эга бўлмай туриб қабул қилиб бўлмайди... Сабаби бу асарда воқеалар тасвири биринчи ўринда турмайди. Балки бир буюк инсоний тақдирнинг қисмати, фожеаси, ички аламининг турфа ранглари тасвирига эътибор қаратилади. Драма марказидаги Искандар атрофига қолган ҳамма образ ва воситалар бириктирилади.

Пьеса муаллифи Ш. Ризаев Навоий достонини саҳнада қайта яратишни эмас, достондаги бош қаҳрамон Искандар тақдири ва фожеасини ёритишни асосий мақсад қилиб олган. «Садди Искандарий»даги воқеалар бир неча драмаларга етгулик материал бериши мумкин. Шу маънода пьесада асосий эътибор Искандар образига қаратилиб, унинг исми ҳам сарлавҳага кўтарилган. Драмада Искандар образи талқини ва тасвири олдинга чиқиб, воқеалар бу талқин учун фон сифатида берилган. Ана шу жиҳат Навоий достонидаги Искандар образи тасвири мобайнидаги энг кескин воқеалар, бурилишлар ўрнининг пьесага киритилишига сабаб бўлган.

Достон сюжети анча торайтирилган. Муаллиф достондаги Навоий айтмоқчи бўлган фикрлар ўқини сақлаб қолган — моҳиятга эътибор қаратган. Достондаги ўқ — дунёнинг ўткинчилиги ва ҳатто, шоҳлик — ер юзидаги энг катта мавқе ҳам ўткинчи, ўлим олдида ҳеч нарса эмаслиги мотиви тўғри илғаб олиниб драмага киритилган. Ана шу фалсафий мотив атрофига Навоий достонидан бир неча асосий боб ва лавҳалар тўпланган. Масалан, Искандарга отаси Файлақуснинг тахтни топшириш лавҳасини олайлик. Бу саҳна таъсирли яратилган. Искандар ўзининг ёш, тажрибасиз эканлигини, тахт вафо қилмаслигини айтади. Лекин отаси ворислик анъанасига кўра тахтни ўғлига топшириши муқаррар эди. Шу ўринда шоҳлик тахтининг инсон умрига нисбатан баҳоси ҳам берилади. Файлақус ўтирган тахт саҳнада ерга ётқизилиб тобутга айлантирилади. Энг катта мартаба бўлмиш шоҳлик тахти билан тобут — энг охирги нуқта бўлмиш ўлим билан боғлиқ нарса сифатида талқин этилади. Чунки шоҳлик учун ҳам бандаси учун бўлганидек бир ўлим бор, айни пайтда тахт — нафс ҳокимлиги маънавий таназзулга олиб боришига ишора эди. Навоийнинг тожу тахтга муносабати асосида ниҳоятда ўринли топилган бу детал режиссёр маҳоратини кўрсатади.

Асосий воқеаларни кузатайлик. Пьеса Искандар ролида чиқувчи Элёр Носировнинг гадо қиёфасида саҳнада пайдо бўлиши билан бошланади. Бу лавҳага қуйироқда тўхталамиз. Шундан сўнг асосий воқеалар бошланади — Искандар отаси унга тахтни топширмоқчи бўлганида ўзининг инсоний фазилатлари, ақли юқори бўлган инсон сифатида намоён бўлиб, отаси фикрини рад этади. У тахтга ўтирса, инсонийлик билан шоҳликнинг ўзаро зид келишидан ҳадиксирайди. Лекин тахтга мажбуран ўтиради ва шу ўриндан бошлаб воқеалар оқимига инсонийлик ва шоҳлик, ақл ва нафс зидлиги келиб қўшилади. Искандарнинг ҳар бир ҳаракати, ҳар бир лавҳа замирида бу ҳаётий, фалсафий зидлик ўз аксини топади.

Шу жараёнда Искандарга унинг ёнида доим юрувчи маслаҳатчилари ва Навоий (Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист А. Рафиқов) ҳамроҳлик қила бошлайди. Искандар билан бевосита боғланган саҳнадаги Навоий образига тўхталиш керак бўлади. Драмада Навоий воқеаларнинг шартли иштирокчиси, Искандарга жиддий йўл-йўриқ берувчи насиҳатгўй устоз образи сифатида гавдаланади. У айни пайтда воқеалар талқинчиси, қиссагўй ҳам эди. Лекин унинг қиссагўйлиги оддий эмас эди. Навоий бош қаҳрамон Искандар билан мулоқотга кирувчи, унга фикрлари билан зид борувчи асар муаллифи образи ҳам бўлиб, ўз қаҳрамонига қарши борар, насиҳат қилар эди, холос. Бевосита воқеалар иштирокчиси бўлган Искандарга Навоий тазйиқ қилмайди, фармон бермайди. Худди «Садди Искандарий»да бўлганидек, Навоий, гарчи, асар муаллифи бўлса ҳам Искандарни ҳаёт оқимида мустақил ҳаракатига йўл очиб кузатади... Бунда Навоий рамзий тарздаги умумлашма файласуф образи сифатида гавдаланади. Дунё ва ундаги шоҳ, инсоннинг ўрни борасида фалсафий мушоҳада юритувчи донишманд даражасига кўтарилади. Бундай талқин, Искандар образига Навоий берган «эркинлик», умуман Навоийнинг достонидаги ҳолислик позицияси Ш. Ризаев томонидан тўғри англаниб, пьесада муносиб акс эттирилганлиги эътиборга лойиқ.

Драманинг иккинчи пардасида энди Искандар шоҳ — ҳокимият эгаси сифатида кибрга берилган, ўзига ишонувчан шоҳ сифатида кўринади. Эрон подшоси Дорога (актёр Ҳ. Арслонов талқинида) ҳирож тўлашдан бош тортади ва у билан урушга киришади. Аммо Доро кишилари ўз шоҳларига қасд қилишлари оқибатидагина Доро мағлуб бўлади. Саҳнада Навоий Искандарга кўп жиҳатдан қарши бора бошлайди, уруш қилмасликка даъват қилади. Лекин Искандар аввалги Искандар эмас эди, у ўз билганидан қолмайди. Бунга Искандарнинг нафс ҳукмига тушиб қолганлиги, инсонийлиги камайиб ҳокимиятчиликка берилиши сабабчи эди.

Драма бошида Файлақус (Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Ҳ. Нурматов талқинида) шоҳ ва гадо ўткинчи умр олдида бирлар, деб ўғлига тахтни топширган эди. Искандар ана шу фикрлардан шоҳ бўлгач тобора узоқлашиб, шоҳлик ҳокимиятини ҳамма нарсадан устун қўяди. Лекин ҳаёти охирлагач, ўзи — шоҳ учун ҳам ўлимнинг муқаррарлигини билиб, бу дунёдан шоҳ бўлса ҳам ўзи билан ҳеч нарса олиб кета олмаслигини англаб етади. Бу асар давомида Навоийдан узоқлашиб борган Искандарнинг ўз фожиасини англаб яна Навоийга — ақлига қайтиши, туғилиш ва ўлим — ҳаёт қонуниятини ўз тажрибаси мисолида тан олиши эди.

Драма сўнгида Искандар фожиаси, руҳий олами яхши ёритилган. У қўлида тўп (уни Доро Искандарга боласан, тўп ўйна деб юборган эди) — ўзининг талқин қилишича, ер юзи ва Доронинг кесилган боши, ханжар тутганча, яъни олам устидан ҳокимлик, энг катта ғалаба ва зўравонлик, қон тўкишлар (ханжар рамзида) билан саҳна олдига келади. Буларни — нафсга хос жиҳатларни ташлаб, очиқ қўл билан дунёдан кўз юмади. Достондаги бу энг асосий нуқта саҳнада ғоят таъсирли акс эттирилган.

Спектакль давомида хонанда Муножат Тешабоева Навоий шеъриятидан саҳналарга мос парчаларни куйлаб туради. Бу спектаклга ажиб бир сеҳрли оҳанг бағишлаш билан бирга, Навоий шеърияти моҳиятан «Хамса» билан уйғунлик, бир бутунлик касб этишини ҳам таъкидлашга қаратилгандек таассурот уйғотади. Аммо булар ҳамма вақт ҳам саҳналарга мутаносиб эмас.

Умуман «Искандар» спектакли ўзбек театри тарихида янги оригинал босқич сифатида таҳсинга лойиқ. Навоийнинг фалсафий достони саҳнада фалсафий — фожиа сифатида қайта жонланган. «Искандар» тафаккур асари. У ақлга, ҳиссиётга озуқа беради. Унинг мағзини чақиш ҳам осон эмас. Осон бўлмаганлиги ҳам яхши. Томошабин асар замиридаги фикрлар силсиласини уқиб олишга интилади, тафаккур қилади. Уни турлича талқин этади. Ушбу асарни томоша қилган киши театрдан қандайдир ўзгача кайфиятда чиқади. Атрофга, одамларга, ўз ҳаётига, умр йўлига оз бўлса-да, чуқурроқ разм солади. Навоий даҳосига яна бир карра имон келтиради. Дунёнинг моҳияти, инсоннинг борлиқдаги ўрни ҳақида ўйлашга йўлловчи бундай фалсафий спектакль ўзбек театр санъати учун ҳодисадир. Мазкур фикр театр жамоатчилиги, мутахассислар ва энг муҳими, томошабинлар томонидан тўла эътироф этилган фикрдир. Биз ижтимоий ҳаётимиз ва маданиятимизнинг янги уйғониш даври арафасидамиз. «Искандар» спектакли халқимизни ана шу янгича тараққиёт йўлларига элтувчи мумтоз санъат асарларидан бири бўлиб қолади.

Қосимжон СОДИҚОВ,
Филология фанлари доктори,
Раҳмон ҚУЧҚОРОВ,
Шодмон ВОҲИДОВ,
Афтондил ЭРКИНОВ,
Филология фанлари номзодлари.

ЭНДИ БУНЧА ПАХТА БЕРАСАН, БУНИ ЭКАСАН, ДЕГАН ТОПШИРИҚЛАР БЎЛМАЙДИ

ЖИЗЗАХ вилояти туманларининг ҳокимлари, хўжаликларнинг раҳбарлари, қишлоқ хўжалиги мутахассислари иштирокида кенгаш ўтказилди. Унда 1993 йилги хўжалик режалари қандай бўлиши хусусида маслаҳатлашиб, бир қарорга келинди.

Энди аввалги йиллардаги каби бунча тонна пахта берасан, буни экасан, деган топшириқлар бўлмайди. Аввало, ҳар бир хўжаликнинг иқтисодий аҳволи, юксалиши, бу ҳолатнинг хўжалик аъзолари турмуш тарзида қанчалик акс этаётгани эътиборга олинади.

Бозор иқтисодиёти шароитидан келиб чиқиб, мулкчиликнинг бошқа шаклларига ўтиш керак деган таклиф тушганда, бир қанча туман ҳокимлари, совхоз директорлари кескин норозилик билдирдилар.

— Бу — замон талаби, — деди вилоят ҳокими Эркин Турсунов. — Хоҳлаймизми, йўқми, барибир, аста-секин шахсий мулкчиликка ўтамиз, бошқа йўл йўқ. Аммо бу жараённи амалга оширишда 70 йиллик тузилмани бирдан бузиб ташлаш ҳам мақсадга мувофиқ эмас. Шундай қилайликки, қишлоқ хўжалигидаги ўзгаришлар аҳоли орасида норозилик туғдирмасин.

Бу йил вилоятда ўтган йилдагидан уч баравар зиёд — 250 минг тонна дон етиштириш мўлжалланмоқда. Унинг учдан бир қисми давлатга сотилади, бир қисми аҳолига тарқатилиб, яна бир қисми хўжалик эҳтиёжлари учун олиб қолинади. Йил охирига бориб бирор оила нон ташвишини қилмаслиги, бундан доим кўнгли тўқ юриши таъкидланди.

Раҳбарлардан бири аҳолида мол кўпайиб кетаётганлигидан шикоят қилганида, унга жавобан бундан қўрқмаслик кераклиги, аксинча, шодланиш лозимлиги айтилди. Мол қанча кўп бўлса шунча яхши, бу — кишилар, юрт ободонлигидан дарак, дейилди. Ҳар бир хўжалик аҳоли молини ҳисобга олиб шунга яраша ем-хашак етиштириши, бундан кейин қишлоқ хўжалигидаги турли-туман чеклашларга чек қўйилиши таъкидланди.

А. МАМАРАСУЛОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ИШ БИЛГАНГА...

Машойихлар нур ҳақида гап кетганда, Аллоҳ таоло фаришталарни нурдин бино қилди, дейишни хуш кўрадилар. Бу нур сизу биз кўникиб қолган ёруғликдан кенгроқ истилоҳким, унинг замирида инсоннинг эзгулик билан боғлиқ барча тушунчалари тажассумини кўришимиз мумкин...

Оқтош шаҳар шифохонасига қарашли туманлараро кўз хасталиклари бўлими мудири, қўли енгил шифокор Саломат опа Саидованинг муолажалари билан ёруғ дунёни қайта кўришдай бахт насиб этган кишилар нур деганда сизу биз каби, мавҳум нарса ҳақида ўйламайдилар. Аксинча, Саломат опанинг саъй-ҳаракатлари билан яратганнинг ўзи қайтариб берган кўз нурини бахт деб тушунадилар.

У кишини излаб борганимда бир беморни қабул қилаётган эканлар. Ҳамшира бир оз кутиб туришимни илтимос қилди.

— Сизни куттириб қўймадимми? — деди Саломат опа,— гоҳида қўлимиз қўлимизга тегмайди. Айниқса, баҳор ва куз фаслида дардига малҳам истаб келувчилар бўлимимизга сиғмай кетади. Шунда беихтиёр бўлимимизни кенгайтириб, туманлараро кўз касалликлари шифохонасига айлантирсак яхши бўларди, деб ўйлаб қоламан. Лекин бугунги иқтисодий ва молиявий танглик шароитида, бошлаб қўйилган қурилишлар ҳам ашёлар тақчиллиги сабабли чала ётган пайтда янги шифохона қуришни фақат орзу қилиш мумкин.

— Нега беморлар айнан баҳор ва куз ойларида кўпаяди?

— Сабаби, баҳорда турли аллергик касалликлар хуруж қилади ва бу кўзга ҳам таъсир этади. Кузда эса йиғим-терим пайтида кўзи жароҳатланиб, бўлимимизга мурожаат қилувчилар кўпаяди.

— Назаримда, ҳозирги танглик шароитида одамлар кундан-кун асабийлашиб бораётганга ўхшайди. Асабийлашиш билан кўз касалликлари орасида ўзаро боғлиқлик йўқмикин?

— Тўғри илғабсиз. Бугунги кунда глаукома, ўзбекча қилиб айтганда, қорасув хасталиги билан оғриган беморлар, афсуски, кўп. Ҳуда-беҳуда асабийлашиш оқибатида кўзнинг ички босими ошиб кетади. Бемор ўз вақтида даволанмаса, кўриш қобилиятини бутунлай йўқотиши мумкин.

— Дори-дармонлар масаласи қай аҳволда?

— Дори-дармонлар етишмайди. Лекин биз бу етишмовчиликни бошқа усуллар билан қоплашга ҳаракат қилаяпмиз. Бундай ёрдамчи усулларга хитой гимнастикаси, массаж, физиотерапия кабилар киради. Бу усуллар кўзи хира кўрувчи ёки ғилай; кўз босими эндигина оша бошлаган беморларни даволашда жуда қўл келаётир. Халқ табобати усуллари, хусусан, Ибн Синонинг китобларидан ноёб дори-дармонлар таркибини ўрганиб, уларни тайёрлаш учун дорихоналарга буюртма бераяпмиз.

Дарҳақиқат, фойдаланилмай ётган ички имкониятларимиз қанчалик кўп. Бозор иқтисодиёти муносабатлари ана шу имкониятларни ишга солишни талаб этади ва шунга шароит яратиб беради.

Шу ўринда мамлакатимиз шифохоналарини аста-секин миллий шарт-шароитга, минг йиллар давомида таркиб топган урф-одатларимизу турмуш тарзимизга ҳам мослаш керакка ўхшайди. Тўғри, тиббиётнинг на дини ва на миллати бор. Лекин Саломат опа айтмоқчи, бугунги мушкулимизни осон қилишда халқ табобати бизга ёрдам бериши шубҳасиз.

Саломат опа суҳбатимиз сўнггида, ўз хусусий шифохонам бўлишини орзу қиламан, деди.

— Шифохоналар давлат тасарруфида бўлгани яхши. Лекин ҳозирги молиявий қийинчиликлар даврида фақатгина давлат хазинасига қараб қолмасдан, ўзимиз ҳам маблағ топиб, хусусий шифохоналар очсак, чакки бўлмасди.

Яхши ният — ярим давлат, деганларидай, ажаб эмаски, келгусида Саломат опадай қўли енгил шифокорларнинг хусусий шифохонаси бўлса, тиббиётимиз бундан фақат фойда кўрган бўларди.

Ф. НИЗОМ,
УзА мухбири.

Олтинкўл матлубот жамияти ходимлари олма-узум, қовун-тарвузлар, ёз неъматларининг барча турларидан 500 тонна маҳсулотни қиш мавсумига тайёрлаб қўйишганди. Айни кунда олтинкўлликлар саxий еримизнинг бу неъматларини мева-сабзавот дўконларидан арзон нархларда сотиб олишлари мумкин. Олтинкўллик кооператорлар кўчма сабзавот дўконлари ташкил этишни ҳам ўз зиммаларига олишган. Бундай кўчма дўконлар аҳоли кўп яшайдиган ерларда мева, сабзавот билан савдо қилади.

СУРАТЛАРДА: 1. Район матлубот жамияти ишчилари маҳсулотлар сақланишини доимий назорат қилиб борадилар. 2. Ишчилар Қаҳрамон Абдуматов ва Мадали Қодиров омборда олмаларни сараламоқдалар.

Ш. Олимов
олган сурат. (УзА).

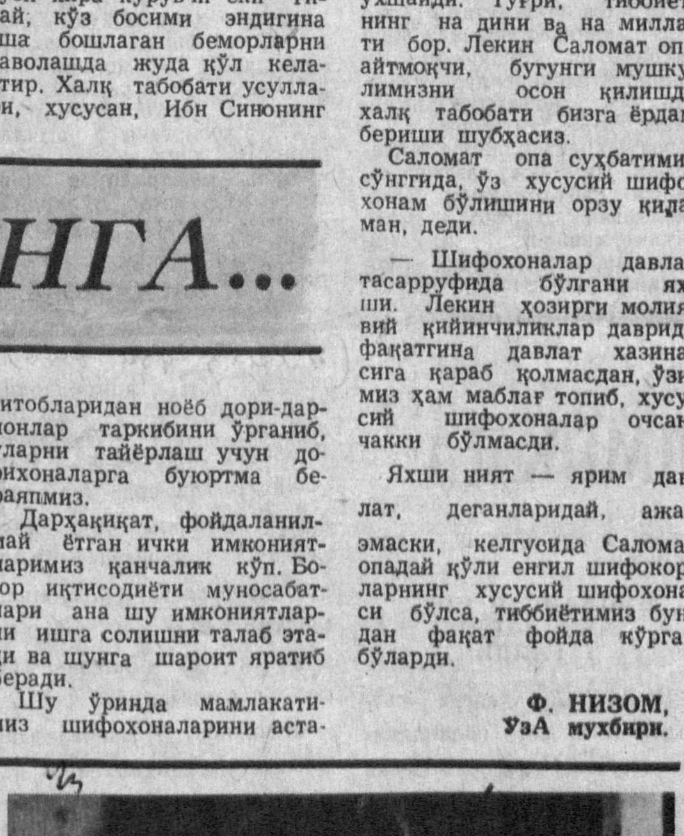

РЕСПУБЛИКА ШАҲАР ВА ҚИШЛОҚЛАРИДА

«Халқ сўзи» мухбирлари ва муштарийлар хабарларидан

ҲАР ТАНОБДАН 6 ТОННА КАРТОШКА

БУХОРО. Исроилнинг «Мирхав» компанияси мутахассислари Бухоро вилояти далаларида бўлишиб, ер ва тупроқ шароитини ўрганишди.

ЯҲУДИЙ ишбилармонлар ўзларининг картошкадан мўл ҳосил олиш имконини берадиган технологияларини Ўзбекистон шароитида синаб кўришмоқда. Агар синов муваффақиятли ўтса, Бухорода ҳар таноб ердан 5—6 тоннадан ҳосил олиш мумкин бўлади.

Айни кунларда яҳудийлар технологиясини синаб кўриш учун ажратиб берилган 600 таноб ерда деҳқончиликни бошлаш учун тайёргарлик кўрилмоқда.

М. ОТАБОЙ.

ТОЛА ЧИҚИТИ ҲАМ ХОМ АШЁ

ЖИЗЗАХ. Ш. Рашидов номидаги ип йигирув фабрикасида пахта толаси чиқитидан қўшимча маҳсулот олинмоқда.

ОЛМОНИЯДАН маҳсулот айирбошлаш йўли билан келтирилган дастгоҳлар чиқитдан ип йигирмоқда. Тўғри, бу калаваларнинг нархи қиммат — бир килоси 300—400 сўм. Аммо жуда харидоргир. Аслида ишлаб чиқарувчига шуниси керак.

КАЛИШ СЕРОБ БЎЛСА, АЖАБМАС

ЖИЗЗАХ. «Сўғдиёна» ишлаб чиқариш фирмаси Япониянинг Коккусой Конек фирмаси билан ҳамкорликда 26—27 турдаги ҳар хил қандолатчилик маҳсулотлари тайёрлай бошлади.

УШБУ фирманинг «Согплас» филиалида Италия асбоб-ускунаси ёрдамида аҳолига ғоят маъқул бўлаётган калишлар ишлаб чиқариш ҳам йўлга қўйилди. Яқин кунлар ичида бу ерда красовка ҳам ишлаб чиқилса, ажаб эмас.

А. МАМАРАСУЛ.

ХАЙРЛИ ИШНИНГ ХАЙРИХОҲИ КЎП

НАМАНГАН. Эски маҳаллалар қайта тикланмоқда.

БУ ҲАРАКАТ Республика Президентининг «Республика «Маҳалла» хайрия жамғармасини ташкил этиш тўғрисида»ги фармонидан сўнг айниқса ривожланди. Зотан, маҳалла-эзгулик бешиги, чинакам тарбия ўчоғи. Маҳалла қадим-қадимдан шарқона яшаш тарзи, миллий урф-одатлар, удумлар шаклланадиган, камол топадиган даргоҳ бўлиб келган.

Вилоятда маҳалла жамғармасини қўллаб-қувватлаш оммавий тус олди. Шу кунгача унинг жорий ҳисобига 62 миллион сўм маблағ тушди.

Р. ИРИСОВ.

ЙЎЛЛАРИ ЯҚИН БЎЛДИ

ҚАШҚАДАРЁ. Чироқчи районидаги «Охчева» ва «Қалқама» давлат хўжаликлари ҳудудида 4 чақирим йўлга асфальт ётқизилди.

17 МИНГДАН зиёд аҳоли бу йўлни кўп йиллардан бери орзиқиб кутган эди. Чунки у Китоб районигача борадиган 70 км йўлни тенг баравар қисқартирди.

Ғ. ОСТОНАЕВ.

АМЕРИКА ДОРИЛАРИ

НУКУС. Американинг «Мерк» фирмаси кўпгина мамлакатларни дори-дармон билан таъминлайди.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН Республикаси соғлиқни сақлаш вазирлигининг таклифи ва ташаббуси билан фирманинг Ўрта Осиё минтақасидаги вакиллари иштирокида симпозиум ўтказилди. Унда мухтор жумҳуриятнинг шаҳар ва районларида ишлаётган кардиолог врачлар қатнашдилар.

«Мерк» фирмаси ишлаб чиқараётган дори-дармонларнинг Тошкент шаҳри шифохоналарида қўлланилиб яхши натижа бераётганлиги таъкидланди.

Анжуманда қатнашган қорақалпоғистонлик кардиологлр ўзларини қизиқтирган саволларга муфассал жавоб олдилар.

ҚУРУВЧИЛАР БИЛАН ЕНМА-ЕН

БЎЗАТОВ. Туман ички ишлар бўлими ходимлари янги бинога кўчиб ўтдилар.

БУ ИМОРАТНИ «Оролсувқурилиш» бирлашмасининг Бўзатов механизациялашган кўчма колоннаси қурувчилари билан бирга ички ишлар бўлими ходимлари ҳамкорликда тикладилар. Ишдан бўш пайтларида бино қурилишида фаол қатнашган оддий милиционер Рўзимбой Дўстжонов, ГАИ ходими Маҳмуд Нурмонов ва бошқалар ички ишлар вазирлиги томонидан моддий тақдирландилар.

М. АҲМЕДОВ.

ИЛК СОНИ БОСМАДАН ЧИҚДИ

Андижон туманидаги «Намуна» савдо-саноат бирлашмаси ўз газетасига эга бўлди. Шу бирлашма номи билан аталган мазкур нашрнинг 16 бет ҳажмидаги илк рангли сони босмадан чиқди. Унда вилоят олий ўқув юртлари олимларининг иқтисодиётга оид қизиқарли мақолалари ўрин олган.

Янги газета бозор иқтисодиётига ўтиш муаммоларини, тадбиркорлар иш тажрибасини, «Намуна» савдо-саноат бирлашмаси фаолиятини ёритиб боради.

Қ. НИЗОМОВ,
УзА мухбири.

ЎҒИРЛИК УСТИГА ЎҒИРЛИК

«НАВОИЙАЗОТ» бирлашмасида рўй берган ўғирликлар ҳақида кўп ёзилди. Аммо қўлга тушмаган ўғри эмас, деб юрганларнинг бир гуруҳи яқинда қўлга тушди. Ўғрилар бирлашманинг 8-таъминот цехи омборидан 753 минг 269 сўмлик маҳсулотни олиб кетишди. Аммо улар изларини яширолмадилар.

— Ҳозир қўлга тушганлар устидан жиноий иш қўзғатилди, — дейди шаҳар прокурорининг ўринбосари Облоқул Султонов. — Улар қилмишига яраша жазо олишади. Аммо бу ерда ўғирлик учун шароит яратиб бераётганларга жазо белгиланмаган.

Қизиқ, корхона раҳбарлари токайгача «шаҳар бедарвоза» қабилида иш юритишади?

М. МАРДИЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

КАМБАҒАЛНИНГ ЙИҒЛАШГА ВАҚТИ ЙЎҚ

ДЕЙДИ «БОЙЛАР ҲАМ ЙИҒЛАЙДИ» ТЕЛЕСЕРИАЛИ БОШ ҚАҲРАМОНИ ЛУИС АЛЬБЕРТО РОЛИ ИЖРОЧИСИ РОХЕЛИО ГЕРРА

«Телеэкранда мен бой, ҳамкорим Вероника Кастро эса қашшоқ оила фарзанди. Аслида, ҳаётда бунинг акси. Ҳеч қачон бой бўлмаганман ва бундан кейин ҳам бунга эришолмасам керак. Вероника бугунги кунда Мексикада энг кўп маош оладиган актрисалардан бири».

ИНТЕРВЬЮ олмоқчи эканлигимни айтганимдан сўнг мексикалик 56 ёшли актёр бир соатлар ўтар-ўтмас айтилган жойга мотоциклда келди. Устида чарм куртка. Бошида мотоциклчиларнинг темир қалпоғи. Соч-соқоллари оқарган бўлишига қарамай сал тўлишган, ёқимтой ва ҳамон кинодаги сингари қайсар «Луис Альберто» эди. Очиғини айтганда, у шу топда 60 дан зиёд фильмларда суратга тушган, театрда эса юзлаб роллар ўйнаган машҳур актёрга эмас, кўпроқ спорт тренерига ўхшарди.

Кўчада Рохелио Геррани ҳамма яхши танийди. У камбағал табақа орасидан чиққани сабабми, ҳаётда жуда содда, оддий. Мотоциклда юради, бозор-ўчарларни ўзи қилади. Истиқомат жойидаги туташ боғда ҳар куни беш яшар ўғилчасини айлантириш, банк ҳисобидаги қарзларини тўлашгача ўзи бажаради. У Мехико атрофида ўз қўли билан қурган унча катта бўлмаган уйида камтарона яшайди.

— «Бойлар ҳам йиғлайди» телесериали суратга олинганига 15 йил бўлибди. Шу муддат ичида ҳаётингизда қандай ўзгаришлар бўлди?

— Айтсам ишонмайсиз. 1992 йил январида ишсиз юраганимга роппа-роса ўн тўрт йил тўлди. Мустақил актёрлар ҳаракати иштирокчиси сифатида ҳукумат олиб бораётган сиёсатни танқид қилиб шахсий касаба уюшма тузишни ёқлаб чиққаним туфайли кино, радио, театр ва телевидениеда ишлаш имкониятидан маҳрум қилишди. Ўшандан буён бу ижодхоналарнинг эшиги мен учун тақа-тақ бекилган. Барибир яшаш керак. Драматик санъатдан дарс бера бошладим. (Бу соҳада 35 йил ишлаб қўйган тажрибали актёрман, ахир). Фильмлар дубляжи билан шуғулландим. Хорижда шартнома асосида ишладим. Кўриб турганингиздек ҳаммасига чидадим. Эътиқодимга содиқ қолиб, ҳеч кимга бош эгиб бормадим.

— Вероника Кастро билан муносабатларингиз қандайлиги кўпчиликни қизиқтиряпти? «Бойлар ҳам йиғлайди»дан сўнг у билан дўстлашган бўлсанглар керак.

— Мутлақо йўқ. Шу ўтган муддат ичида кўп эмас, бор-йўғи икки-уч марта тасодифан учрашдик, холос. «Салом, салом! Ишлар қалай?» деганча ажрашиб кетганмиз. Телесериал суратга олинаётган чоғларда (бу бир ярим йил давом этди) биз «Марианна» билан бир-биримизни севиб қолгандик, деёлмайману, аммо характерларимиз ҳам, қилаётган ишларимиз ҳам бир-биримизга жуда ёқарди. Кўп ишларни ўртада бажарардик. Ҳатто бир ойда — мен октябрнинг 8-ида, Вероника эса 19-ида туғилганмиз. Теленовеллани суратга олиш бошланганидан сўнг биз ўз оиламиз билан бирга бўлган дамлардан кўра кўпроқ вақтни бирга ўтказардик. Бир-биримизни яхши, тез тушунардик. Бирор ҳаракатни бажариш учун кўз қарашнинг ўзи етарли эди. Бу бизга ўз ролимизни қиёмига етказиб ўйнашимизга имкон берди. Умуман, фильмнинг муваффақиятли чиқиш-чиқмаслиги, ҳамкор актёрларнинг ўзаро муносабатларига ҳам боғлиқ. Баъзида шундай ҳоллар бўладики, бир қарашдаёқ томонлар бир-бирини ёқтирмайди, лекин барибир ролни жўшқин, эҳтиросли ўйнаш керак... Вероника билан бизда ҳамма нарса бошқача эди. Бизни нимадир боғлаб турарди. Бир-биримизни кўрмасак туролмасдик. Аммо орамизда ишқий саргузаштлар бўлгани йўқ.

Телесериалдан сўнг Вероника актёрлар мустақил касаба уюшмасини тарк этиб, Лотин Америкасидаги энг йирик «Телевисе» (АҚШ тасарруфидаги) телекомпаниясида ишлай бошлади. Ана шундан сўнг танлаган йўлларимиз айрилиги маълум бўлиб қолди. Биз бир-биридан фарқ қиладиган икки ижтимоий табақадан эканмиз. Энди Вероника Кастро атрофида жуда кўплаб менежерлар, продюсерлар, мусаввирлар, кийим танловчилар, пардозловчи ва сартарошлар айланишар, биргаликда унинг экранга чиқишига шароит яратишарди. Мен эса «Бойлар ҳам йиғлайди» телесериалининг бошқа иштирокчилари сингари фақат ўзимга ишондим. Нимага эришган бўлсам, ҳаммаси ўз кучим билан бўлди.

— Гапингиздан норозилик аломатлари сезиляпти? Балки Вероника шуҳратига ҳавасингиз келаётганлигидандир. Айниқса, у Россияда бўлганидан сўнг яна обрўси ошди.

— Йўқ. Бу ҳавас эмас. Бутун телесериал муваффақияти фақат бир кишига бориб тақалаётганининг ўзи адолатсизликдан бошқа нарса эмас. Теленовелла — бу юзлаб одамларнинг умуммеҳнати самараси. Ҳар кимнинг қадр-қиммати қўшган ҳиссасига қараб ўрнига қўйилиши лозим. Вероника бўлса гўё уни бир ўзи яратгандек уялмасдан, «бу менинг теленовеллам» деяпти. Бутун суратга олиш гуруҳи унга — эндигина санъатга қадам қўйган актёрга суратга олиш майдонларига кўникишга, образга киришига кўмаклашганини наҳотки, унутган бўлса.

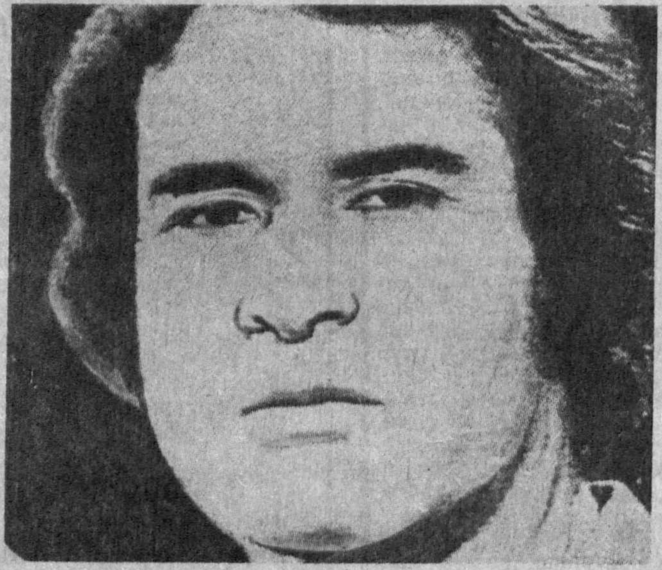

Йўқ. Мен Вероникани айблаш фикридан йироқман. Ҳозиргача кимлар билан қанча фильмда суратга тушган бўлсам, улар орасида энг яхши ҳамкор Вероника эди. Нафсиламбирини айтганда, бошқа актёрлар ролини камситиб, ўзини «юлдуз» қилиб кўрсатувчиларга доим қарши чиққанман. Телесериал — мамлакатнинг талантли актёрлари маҳсули. Бу ҳамма учун, шу жумладан мен учун ҳам, гарчи ўшанда 20 йиллик тажрибам бўлса-да, ажойиб ҳаёт мактаби ва ижодий ўқув бўлганди. Афсус... телесериал ҳақида гап кетганда бизларнинг номимизни эслашмайди ҳам.

— Ҳозир нима билан машғулсиз?

— Асосан яшаш учун курашаяпман. Пуэрто-Рикода суратга олинаётган «Гўзал аёл» теленовелласида бош қаҳрамонни ўйнаяпман. Бу менинг телевидениеда «Бойлар ҳам йиғлайди»дан кейинги олтинчи ишим. Театрда спектаклларда ўйнаяпман. Нимаики таклиф қилишса қайтармайман. Класcиклардан тортиб, ҳатто кичик ҳажвий пьесами, бир-икки актли кичик комедиями, барибир. Шекспирдан тортиб, Агати Кристигача.

— Эшитишимча, анчадан буён (шаҳвоний) ҳайкалтарошлик билан шуғулланаркансиз. Мабодо, Россияга сафар қиладиган бўлсангиз, уларни ўзингиз билан олиб, у ерда кўргазмада намойиш этиш ниятингиз йўқми?

— Ҳайкалтарошлик бу шунчаки мен севган машғулот эмас. Бу пуританлар (кишилар кўзига одобли, ахлоқли бўлиб кўринувчи одамлар) жамиятига бўлган нафратим, буни мунофиқлик ва қаллобликка қарши исён деб тушуниш керак. Аёлларни ҳамиша севганман, буни яширадиган жойи йўқ. Улар ҳам мени яхши кўришади. Улардан қанчалик илҳомланишимни бажарган ишларимдан билиб олишингиз қийин эмас.

— Аёлларнинг қайси хислатлари сизни мафтун этади. Қайсиларидан нафратланасиз?

— Аёллик назокатидан маҳрум, енгилтабиатли хотин-қизларни ёмон кўраман. Аёлларни заифа деб аташларини ҳам ёқтирмайман. Дадил, мустақил, қаддиқомати келишган, қатъий фикрли, ўзини ҳимоя қила оладиган, замонавий аёллар менга ёқади.

— Хотинингиз Марбелда сиз юқорида тилга олган яхши хислатларнинг ҳаммаси мужассамми?

— Албатта. Бошқача бўлганда уйланмаган бўлардим. Очиғи, Марибел учинчи хотиним. Уч ўғил, икки қизим бор.

— Дўстларингизнинг аксарияти қайси табақага мансуб, бойгами, камбағалга?

— Дўстларимни сиз ўйлагандек табақаларга ажратмаганман. Бойлик кишининг чўнтагида эмас, қалбида бўлсин.

— Суҳбатимиздан кейин менда шундай тасаввур пайдо бўлдики, гўё сиз ҳаётдан, тақдирдан, артистлик фаолиятингиздан қаноатланмагандексиз. Ёки бошқачами?

— Нима ҳам дердим. Ҳаётим қийинчиликдан иборат экан. Тақдир мени бирор марта сийлаган эмас. Нимагаки эришган бўлсам фақат машаққатли меҳнат туфайли. Барибир мен бардош бердим. Ҳаммасига чидадим. Таслим бўлмадим. Ҳаёт мени синдиролмади ва энди синдирмайди ҳам. Шуларни назарга оладиган бўлсак, кечирган ҳаётимдан қаноатланмадим дейишга ҳаққим йўқ. Ҳаётда нима билан бўлмасин, чуқурроқ из қолдиришни жуда-жуда хоҳлайман. Ҳалақит беришмаганларида эди ҳозиргача амалга оширган ишларимдан кўра кўпроқ, самаралироқ ишларга қўл урган бўлардим. Ҳозирча бунга қувватим етади.

И. ВАСИЛЬКОВА.

НЕЧУК УЙГА ТОЛДИНГИЗ, БОБО?

Ж. ҚОЗОҚ олган сурат.

• «Олимпиада—2000» қаерда ўтказилади

ЯНА БИР ДАЪВОГАР

Шу йилнинг 23 сентябрида Халқаро Олимпия Қўмитаси Монакода 2000 йилда Олимпиада ўйинлари ўтказиладиган шаҳар номини жаҳон аҳлига маълум қилади. Айни пайтда жаҳоннинг 8 шаҳри ана шу йирик халқаро анжуманни ўтказиш ҳуқуқини қўлга киритиш учун курашмоқда. Улар қаторида республикамиз пойтахти Тошкент шаҳри ҳам бор.

Шу кунларда даъвогарлар Халқаро Олимпия Қўмитасининг фикрини ўз томонларига оғдириш учун турли тадбирларни амалга оширмоқдалар. Жумладан, Берлин иқтисодиёти раҳбарияти 2000 йилда ёзги Олимпиадани ушбу шаҳарда ўтказишни ёқлаб фикр билдирди. Германия пойтахтининг ўз сафида ўн минглаб корхоналарни бирлаштирган савдо-саноат палатаси шаҳарда «иқтисодиётни олимпиада учун ривожлантиришдан Берлин манфаат кўради» шиори остида кампания ўтказишини эълон қилди.

Ушбу тадбир ташаббускорлари шаҳар аҳлини 2000 йилда олимпиада бу ерда ўтказилишидан кўриладиган манфаатлар билан таништиришни ўз олдиларига мақсад қилиб қўйдилар. Берлин савдо-саноат палатаси президенти Хорст Кампнинг айтишича, ишбилармонлар олимпиаданинг бу ерда ўтказилиши «Кўплаб муаммоларни ечишнинг калити бўлади», дейишмоқда. Унинг фикрича «Олимпиада-2000» бутун шаҳарнинг ривожланишига қудратли туртки беради, янги иш жойларининг пайдо бўлиши, ижтимоий муаммоларнинг ҳал қилинишига имкониятлар очади. Бундан ташқари, ўйинларни ташкил этиш ҳуқуқи қўлга киритилган тақдирда шаҳар иқтисодиёти яқин етти йил ичида ишлаб чиқариш ҳажмини тахминан 4,5 миллиард маркагача ошириши мумкин бўлади.

Берлин иқтисодиёти раҳбарларнинг бу ташаббуси «Берлин олимпиа-2000 ГМБХ» жамияти ва бошқа ташкилотлар томонидан қўллаб-қувватланмоқда. Бошланаётган талай тадбирларда Мюнхен, Лос-Анжелес олимпиадаларининг раҳбарлари, шунингдек 1996 йилда навбатдаги олимпиада ўйинлари ўтказиладиган Атланта шаҳри ҳокими иштироки кўзда тутилган. Якунловчи тадбирни савдо-саноат палатаси уюштирмоқчи. Унда Халқаро Олимпия Қўмитаси аъзоси, ГФР миллий олимпия қўмитаси президенти Вальтер Трегер, Берлиннинг бошқарувчи бургомистри Эберхард Дипген ва «Олимпиа 2000 ГМБХ» жамияти директори Аксель Наврокки сўзга чиқадилар.

Қизиқ, даъвогарлардан бири бўлган Тошкентда ишбилармонлар, саноатчилар бу борада нима ишлар қилишаркин?

(ЎзА).

• Маънавият кўзгусида

ИНСОН УМРИ ТЎЙ ЭМАС

Нуфузли маҳкаманинг эшигидан оҳиста чиқаётган нуроний отахоннинг паришон қиёфаси диққатимни тортди. Дол қоматининг одми ҳассага юкингани етмаганидек, устидаги кирчимол малла халатию бошида унниқиб қолган кулранг салласи оғирлик қилаётгандай туюларди. Кўзларининг ҳорғин ва ўйчанлиги, мошгуруч соқоли билан оппоқ сочларининг ўсганлигидан хавотирланмай иложингиз йўқ...

Хўжалик, қишлоқ кенгаши раҳбарлари билан биргаликда отахоннинг уйига кириб келдик.

Ўзбекнинг ўзига хос ҳовлиси. Орасталанганига анча бўлган шинам уйнинг айвонидаги супадан жой олдик. Суҳбатдошлар саркори бобога юзланди:

— Ҳокимликка мурожаат қилган экансиз. Талабингизни айтсангиз!

— Нима ҳам дердим, — атрофга жовдираб сўз бошлади мунғайиб ўтирган ота. — Жуда қийналиб кетдим... Кўпинча бир қошиқ иссиқ овқатни ўз вақтида ича олмаяпман, уст-бошимни кўриб турибсиз, кирларимни ўзим ювaман!

Четда ўтирган ўғил ҳам, деразa раҳига суяниб турган келин ҳам отанинг таънасини «ёлғон айтманг» дея бўлиб туришди. Савол-жавоблар асносида маълум бўлдики, Бобо (баъзи мулоҳазалар билан у кишининг исми шарифи, қишлоғини айтмасликни маъқул кўрдик.) икки кам етмишга кирибди, уч ўғил, бир қизнинг отаси. Ёшлигиданоқ, тумандагина эмас, вилоятимизда машҳур Жўра Эрбоев номли жамоа хўжалигида деҳқончилик билан шуғулланган. Илғор звено бошлиғи бўлган. Суяги меҳнатда қотган. Танмаҳрами — хотинининг вафотига ҳам ўн йил тўлибди. Дастлабки йиллар ўғил-қизининг оғзига, келинларининг қўлига қараб юрди. Орада кенжаси — Маҳар уй-жойли бўлиб, уч фарзанд кўрди. Иккинчи фарзанди Ҳалим ҳам уйланиб, ўз кулбасию ўз фарзандлари билан бўлиб кетди. Ҳозир хўжаликда тракторчилик қилади. У тўнғичи Бозорбой билан қолди. Бозорбой бригада етакчиси. Унинг ҳам олти боласи бор. Хотини қишлоқдаги шифохонада анчадан буён ҳамширалик қилади. Эр-хотиннинг айтишларича иккалалари ҳам эрта кетиб, кеч келишади. Кексайиб бораётган ота ҳам улар қатори «умргузаронлик» қилади.

Наҳотки ота ўз пушти камаридан яралган фарзандлари ардоғидан маҳрум бўлса?! Гоҳ аччиқма-аччиқ «Қариялар уйига бўлса ҳам кетаман» дейишида нима-нинг аломати бор!.. Наҳотки у хотинининг арвоҳини чирқиратиб хонадонини тарк этса!

Бетизгин, бахисоб саволлар қуйилиб келаверади, келаверади.

Оддий оиладаги, ота-бола ўртасидаги низолар, дилхираликлар охир-оқибатда ижтимоий иллатларга, ўз ечимини кутаётган маънавиятимиз муаммоларига бориб тақалади. Шоир Абдулла Орипов айтганидек, инсон умри тўйдан иборат эмас. Отанинг умридаги кемтикни фарзандлари бутлай олмаяптими, энди ўз дардларига унинг ўзи малҳам излаши лозим. Боладай бўлиб қолган бу отахоннинг инжиқликлари ҳам ҳаётнинг ҳоритганлигидан, иродасининг толиққанлигидан. Отанинг бўшашган асабларига малҳам бўлиш фарзандлар бурчи эмасми?! Агар бошида падари бўлса, паноҳ тортиб эртаю кеч оппоққина лозиму яктак кийгизишни армон қилиб юрганлар сони қанча?! Қўлидаги ҳассаси ўрнига асо бўлишга шошилиб турганлар ҳам беҳисоб.

Не тонгки етти пуштимиз эшитмаган қариялар уйини коммунизмга етаклаган қизил империя туфайли кўриб турибмиз. Ота-бола ўртасида ҳай-ҳай демасангиз «хитой девори» тикланаёзди. Олимлар бу ҳақда бош қотириб, шоирлар шеър ёза бошлади. Хўш, бу таънаю дашномларнинг илдизи қаерда?

Пайғамбаримиз Муҳаммад алайҳиссалом Ҳадиси муборакларида айтганларидек, «Кимки ота-онасининг розилигини олган бўлса, унга қандай яхши! Тангри унинг умрини узайтиради» ёки «Отага итоат қилиш — тангрига итоат қилишдир. Унинг олдида гуноҳ қилиш Тангри олдида гуноҳкор бўлиш билан баробардир».

Бобонинг фарзандлари наҳотки шу ҳикматнинг фаҳмига етмасалар?

Бозор НОМОЗОВ.
Шаҳрисабз.

• Бойсундан ажиб хабарлар

САНЖАР ТОҒИ... ТЕШИЛМОҚДА

БОЙСУН шаҳрида энг танқис нарса сув десам ишонаверинг. Табиатнинг ўйинини қарангки, тоғдан бошланадиган барча азамат дарёлар шаҳарни четлаб ўтади.

Бойсуннинг оғаликлари бу танқисликни бартараф қилмоқ учун кўп овора бўлмоқдалар. Аввалига Дарбанд дарёсини тўғонлаб, сувни Бойсунга олиб келмоқчи бўлишди. Шундай қилинганда Дарбанд қишлоғининг ярми сув омборининг тагида қолиб кетар экан. Дарбандликлар «Дод!» дегандан сўнг бу гапни ҳам йиғиштиришди.

Ҳозир Қайроқ дарёсининг боши — Санжарсойнинг сувини Бойсунга олиб келиш ҳаракатлари давом этмоқда. Аммо бунинг учун Санжар тоғини тешиш лозим бўлади. Агар Санжарсойнинг суви Бойсунга олиб келинса, ичимлик сув муаммоси мутлақо ҳал бўлишдан ташқари, шаҳарнинг қуйисидаги ёйилмаларни ишғол қилган «Бойсун» давлат хўжалигидаги 2000 гектар ғаллазорни суғориш ва янгидан 500 гектарлик боғ барпо қилиш имкони вужудга келади.

Хуллас, ҳозир Санжартоғ Оқтош ота деган жойдан Санжарсойга қараб... тешилмоқда. Денгиз сатҳидан 1950 метр баландликдаги бу тоғости каналининг узунлиги 1750 метр бўлади. Лойиҳа қиймати 58 миллион сўм! Биз Ўзбекистон Республикасининг халқ депутати Воҳид Аъзамов билан ана шу тоғости каналини бориб кўрдик — 70 метр қазилипти. Суръатнинг зўрлигини айтсам, ҳамроҳимиз — район ҳокими Тўрақул Ҳамроев: «Қазиш чоғида тилло чиқиб қолади, деган тахмин бор!» — деди. Бу — ҳазил. Лекин чин бўлиши ҳам мумкин.

БОШЛАНГАН ИШ... ҚАЧОНЛАРДИР ТУГАЙДИ!

БОЙСУНДА денгиз сатҳидан 1500 метр баландликда Хўжақўчқор ота деган жой бор. Олисдан қараганда худди бутага ўхшаб кўринадиган тоғ арчалари бу ерда тўлиб ётипти. Алоҳида мутахассислар бу ернинг ҳавосини текширганларида, унинг ҳаётбахшлиги талаб этилганидан беш-олти баробар зиёд эканлигини аниқлашган эди. Тўғри-да, тоғ арчаси дуч келган жойда ўсавермайди.

Ваколатли идораларнинг ташаббускор ходимлари ўн йиллардан бери бу ерда оналар ва болалар шифохонаси қуришни режалаштирадилар. Бу ҳақда шу даражада кўп гапирилдики, кенгашлар билан овора бўлиб, ҳеч ким қурилишни бошлайин демас эди.

Ҳозир бу ерда қурилиш давом этмоқда. Бош пудратчи — вилоятдаги 165-қурилиш тресты. 150 ўринли шифохонанинг қурилиш қиймати 85 миллион сўм деб баҳоланмоқда.

Ишончли манбалардан олинган маълумотларга қараганда, қурилиш харажатларининг ярмини республика касаба уюшмаси ўз гарданига олаётган экан. Қолган харажатларга эса... эга чиқмай турипти.

Айтишади-ку: «Бошланган иш битади!» деб. Шунга ўхшаб, бу ерда ҳам шифохона қуриш бошланди. Демак, унинг қачонлардир битишидан умид қилишга асосимиз бор.

БОЙСУНДА БЕКОРЧИЛАРДАН ҲАММА БЕЗОР

БОЙСУН беқасами билан ҳам машҳур. У фақат Бойсунда тўқилади ва бошқа жойларнинг беқасамларига мутлақо ўхшамайди. Офтобда товланади, аммо арқоғи дағал, шунинг учун чидамли бўлади.

Бундай беқасамни тўқиш ҳар кимнинг ҳам қўлидан келмайди. Чунки унинг йўриғини бойсунликларнинг қадимги авлодлари ишлаган бўлиб, ҳеч қаерда таърифлаб берилмаган, беқасам тўқишнинг сирлари авлоддан авлодга ўтиб келаверади.

Ҳозир бундай беқасам тўқийдиган донгдор усталар Бойсунда жуда кам қолган — ҳамма замонавий ускуналарга ўтиб кетган. Мусулмон Қаҳҳоров, Мақсуд Аҳмедов, Ҳалил Қурбонов сингари усталар қадимги анъаналарга содиқ қолиб, қаноат билан ишламоқдалар.

Ваколатли идораларнинг маълумотларига қараганда, Бойсунда ана шундай уй дастгоҳлари билан ҳар ойда 2000 метрдан зиёд беқасам тўқилиб, талабгорларга сотилмоқда. Чунки Бойсуннинг беқасамини Бойсундан узоқ-узоқларда яшаётганлар ҳам жуда-а қадрлашади. Уйда бичиш-тикиш ва тўқиш билан шуғулланиб, рўзғорини тебратаётган ва шу тариқа юртни обод қилаётган чеварлар эса 350 нафардан зиёд экан. Улар тайёрлайдиган нарсаларнинг саноғи йўқ, чунки бойсунликлар билмайдиган ҳунарнинг ўзи йўқ. Бундан ташқари, Бойсунда бекор юрган одамнинг куни ўтмайди.

Тожиддин РАЗЗОҚ,
«Халқ сўзи»нинг мухбири.

Газетанинг ушбу сонига М. Улуғова ва П. Жозилов навбатчилик қилишди.

«Ўзшартномасавдо» уюшмаси жамоаси «Ўзэлектрасбобшартномасавдо» фирмасининг бош директори А. Раҳимовга отаси **Ваҳобжон РАҲИМОВ**нинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

2-Тошкент педиатрия тиббиёт институтининг жамоаси жарроҳлик касалликлари кафедрасининг ассистенти Абдуллажон Тиллаевга онаси **Турсунхон СОДИҚОВА**нинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«Ўзбекенгилсаноат» давлат уюшмасининг Тошкент шаҳри ва Тошкент вилояти корхоналари директорлар кенгаши ҳамда «Юлдуз» тикувчилик бирлашмаси жамоаси жамоалари кенгашининг бош иқтисодчиси М. Муродхўжаевага онаси **Меҳриниcо АБДУРАСУЛОВА**нинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

• ТЕЛЕФОНЛАР:
маълумот учун 33-07-48;
эълонлар бўлими 32-09-25.
Индекс: 64608. Буюртма Г—197.

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати ва Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар маҳкамаси.

Бош муҳаррир Анвар ЖЎРАБОЕВ.

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Карим БАҲРИЕВ, Эсирган БОЛИЕВ (масъул котиб, «Халқ сўзи»), Салоҳиддин МУҲИДДИНОВ, Зоҳид НОРМУҲАММЕДОВ, Ҳабибулла ОЛИМЖОНОВ (бош муҳаррирнинг биринчи ўринбосари), Лев ПАК (бош муҳаррир ўринбосари, «Народное слово»), Абдукарим РАҲИМБЕРДИЕВ (бош муҳаррир ўринбосари, «Халқ сўзи»), Қулаҳмад РИЗАЕВ, Эркин САМАНДАР, Азим СУЮН, Александр ТЮРИКОВ (бош муҳаррир ўринбосари, «Народное слово»), Александр УЛИЧКИН (масъул котиб, «Народное слово»), Муҳтарама УЛУҒОВА (бош муҳаррир ўринбосари, «Халқ сўзи»), Раим ФАРҲОДИЙ, Шавкат ЯҲЁЕВ, Пиримқул ҚОДИРОВ, Саидаҳрор ҒУЛОМОВ.

• МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП
Тошкент шаҳри,
Ленинград кўчаси, 19-уй.

• Таҳририятга ҳажми 7 қоғоздан ошган материаллар қабул қилинмайди. Фойдаланилмаган мақолаларга ёзма жавоб қайтарилмайди.